

# سرافراز

هفته نامه سراسری

دوشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۲ / جمادی الثانی ۱۸ / ۱۴۴۵ / دسامبر ۲۰۲۳ / سال یازدهم / شماره ۴۷۴ / ۱۵۰۰ تومان

## داستان چهار دهه علم و فناوری ایران



رتبه بندی  
اقتصادهای پیشرفته  
بر مبنای بدهی!



«بازار»: درد مشترک  
صنایع دستی



«اولتراها»؛  
نماد فداکاران  
بی چون و چرای  
فوتبال!



خاویر میلی؛  
دیوانه باره برقی!

# داستان چهاردهه علم و فناوری ایران



پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، توسعه فرهنگ پژوهش و علم در جامعه به عنوان یک اولویت مهم مطرح شد. به منظور ترویج اهمیت پژوهش و تشویق علاقه‌مندان به فعالیت‌های پژوهشی، روز ۲۵ آذرماه به‌توصیه و با تصمیم شورای فرهنگ عمومی به نام «روز پژوهش» نام‌گذاری شد. وزارت علوم تحقیقات و فناوری نیز در سال ۱۳۷۹ تصمیم گرفت هفته‌ای را به نام «هفته پژوهش» نام‌گذاری کند. این هفته از چهارمین روز آذرماه آغاز می‌شود و فعالیت‌ها و برنامه‌های متنوعی را در زمینه پژوهش و علم در سراسر کشور شامل می‌شود. این تغییر نام از سال ۱۳۸۴ به «هفته پژوهش و فناوری» صورت گرفت که نشان از اهمیت و تأکید بر رشد و توسعه فناوری در کنار فعالیت‌های پژوهشی دارد.

علم و فناوری در کشورمان که روزگاری به عنوان «مصرف‌کننده تولیدات غربی» شناخته می‌شد، به لطف خودباوری و تلاش‌های ماندگار دانشمندان و محققان این مرزوبوم در دوران ۴۴ ساله انقلاب اسلامی موفق شد مرزهای دانش را درنوردد و نام «ایران» را در بسیاری از عرصه‌های جهانی دانش به‌نمایش درآورد. رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌های کلی «علم و فناوری» کشور را در شش بند به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ کردند. در این سیاست‌ها بر ارتقای جایگاه جهانی کشور در علم و فناوری و تبدیل ایران به «قطب علمی و فناوری جهان اسلام» تأکید شده و ضمن توجه بر روزآمدسازی «نقشه جامع علمی کشور» با توجه به تحولات علمی و فنی در منطقه و جهان؛ به گسترش تعامل فعال، سازنده و الهام‌بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها و مراکز علمی و فنی معتبر منطقه و جهانی؛ به‌ویژه جهان اسلام، همراه با تحکیم استقلال کشور تصریح شده است. «سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴»، «جامعه ایرانی را در حوزه علم و فناوری این‌گونه توصیف می‌کند: «برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، دست‌یافته به جایگاه اول علمی و فناوری در منطقه آسیای جنوب غربی با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم». نیز «شورای عالی انقلاب فرهنگی» به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای تصمیم‌ساز در حوزه علم و فرهنگ، طی چهار سند مهم نقشه جامع علمی کشورمان، سند راهبردی ایران در امور نخبگان، سند دانشگاه اسلامی و سند جامع روابط علمی بین‌المللی جمهوری اسلامی، به تبیین چشم‌انداز و راهبردهای علم و فناوری و دیپلماسی علمی در سطوح کلان پرداخته است. در «نقشه جامع علمی کشور»، با تأکید بر ارتقای جایگاه زبان فارسی بین‌زبان‌های بین‌المللی، بر گسترش همکاری در حوزه‌های علوم و فناوری با مراکز علمی معتبر بین‌المللی تأکید شده است. «سند راهبردی کشور در امور نخبگان» زمینه‌سازی شناخت و همکاری متقابل نخبگان مسلمان در کل جهان جهت تحقق بین‌الملل اسلامی و برپایی تمدن نوین اسلامی، بر جذب نخبگان در سطح جهانی به‌عنوان اهداف کلان سند اشاره کرده است.

کامل را بسازد. سلول‌های بنیادی بالغ به سلول‌هایی که پس از تولد از بافت‌های مختلف فرد بالغ جدا می‌شوند، گفته می‌شود. سلول‌های بنیادی خون‌ساز مستقر در مغز استخوان، مغز، کبد و سایر بافت‌ها از این دسته هستند که قدرت تمایز به برخی از بافت‌ها را دارند. سلول‌های بنیادی خون بند ناف از بند ناف جدا شده استخراج شده و همانند سلول‌های بنیادی خون‌ساز مغز استخوان هستند.

### «رویان»: نخستین حیوان شبیه‌سازی خاورمیانه

مهر ۱۳۸۵ تولد دومین بره شبیه‌سازی ایران و خاورمیانه به‌عنوان یک دستاورد علمی بزرگ در «مرکز تحقیقات زیست‌فناوری اصفهان»، تجلی توانمندی‌های علمی دانشمندان کشورمان را فراتر از مرزهای ایران به رخ جهانیان کشید. این موفقیت تاریخی و عبور محققان ایرانی از مرزهای دانش به‌سرعت به خبر اول بسیاری از رسانه‌های داخلی و بین‌المللی تبدیل شد. «رویان» خاطره تلخ تلف‌شدن نخستین گوسفند همتاسازی شده را که دوماه پیش‌تر بعد از تولد آن اتفاق افتاد، از اذهان زدود. اولین گوسفند همتاسازی شده کشور که جنین آن از طریق انتقال هسته یک سلول بالغ از غضروف گوش گوسفند به درون تخمک بدون هسته گوسفند دیگری به‌دست آمده بود، ۱۱ مرداد در پایگاه تحقیقاتی پژوهشگاه «رویان» در اصفهان به‌دنیا آمد. گوسفند ماده با وجود تلاش‌های دامپزشکی، بیش از چند دقیقه زنده نماند، اما آزمایش‌های مولکولی، درستی همتاسازی را نشان می‌داد. ایران با تولد «رویان» به جمع حدود هشت کشور دارای توانایی «همتاسازی» پیوست. محققان «رویان» که سال‌هاست تحقیقات وسیعی را در زمینه شبیه‌سازی حیوانات آغاز کرده‌اند، در سال ۱۳۸۵ با تولد «رویان» نخستین حیوان شبیه‌سازی خاورمیانه دستیابی خود را به دانش پیشرفته‌ترین شبیه‌سازی حیوانات که در انحصار چند کشور پیشرفته دنیاست، به‌اثبات رساندند. در فرایند همتاسازی، هسته یک سلول بالغ غیرجنسی (پیکری) در تخمکی که هسته آن خارج شده، جایگزین و پس از فرایند خاص، جنین‌های حاصله از طریق جراحی به رحم گوسفند ماده منتقل می‌شوند. موجودی که از این طریق خلق می‌شود، کاملاً نظیر موجودی است که سلول پیکری از آن گرفته شده. روزنامه انگلیسی «گاردین» با انتشار گزارشی ویژه از دستاورد محققان «رویان» نوشت: «دانشمندان ایران، جهشی تاریخی و قابل توجه به‌دست آورده‌اند و با زنده‌به‌دنیا آوردن اولین گوسفند همتاسازی شده خاورمیانه، گام بلندی در این زمینه برداشته‌اند». هرچند این گوسفند، دایمی پس از تولد تلف شد؛ اما تولد زنده آن، نقطه عطفی و پایه‌گذار تلاش‌های دیگر برای تولید حیوانات همتاسازی شده است. گوسفند «دالی» نیز سال‌ها قبل با همین شیوه در «انگلیس» متولد شد که باعث شد تحقیقات سلولی مورد توجه جهانی قرار گیرد. رئیس «پژوهشگاه رویان» تولد «رویان» را طلیعه حرکت نوین دانش بیوتکنولوژی در مسیر تولید داروهای نو ترکیب می‌داند. در ادامه این روند در سال ۱۳۸۸ «حنا» نخستین بزغاله شبیه‌سازی شده ایران به‌دنیا آمد و پس از آن با تولد «بنیان»، نخستین گوساله شبیه‌سازی شده در خاورمیانه، آخرین و مهم‌ترین حلقه توانمندی‌های دانش جنین‌شناسی جهت نیل به اهداف بزرگ بیوتکنولوژی دارویی و زیستی در کشور کامل شد. نیز «شنگول و منگول» اولین بزغاله‌های تراریخت ایران و خاورمیانه متولد شدند تا تحقیقات وارد مرحله نوین شود. جسد «رویان» پس از تاکسیدرمی، در «پژوهشگاه رویان» نگهداری می‌شود تا برای همیشه به‌عنوان «نماد توانمندی دانش بیوتکنولوژی کشور» در معرض دید همگان باشد. این تحقیقات با توجه به اهداف انسانی آن، که استفاده از فن‌های همتاسازی در کمک به درمان بیماران است تا تولید حیوانات تراریخته با قابلیت تولید فرآورده‌هایی دارویی مختلف، ادامه دارد. ۸ خرداد ۱۳۷۰ «مرکز جراحی محدود رویان» با هدف ارائه خدمات درمانی به زوج‌های نابارور و پژوهش و آموزش در زمینه علوم باروری و ناباروری توسط زنده‌یاد «دکتر سعید کاظمی آشتیانی» و گروهی از پژوهشگران و همکاران در «جهاد دانشگاهی علوم پزشکی ایران» تأسیس شد. «پژوهشگاه رویان»، از معدود مراکز تحقیقاتی کشور است که به‌دلیل پژوهش‌های بنیادی در مرزهای دانش و دستاوردهایی نظیر دستیابی به توان تولید سلول بنیادی جنینی انسان و تولید اولین حیوانات شبیه‌سازی شده نامش در میان ۱۰ کشور پیشرفته صاحب این فناوری ثبت شده است. این پژوهشگاه، قطب تحقیقاتی و فناوری در تراز جهانی، پیشگام در توسعه علم، فناوری و نوآوری در علوم زیستی با مرجعیت در علوم سلول‌های بنیادی، تولیدمثل، زیست‌فناوری، طب ترمیمی و مؤثر در ارتقای سلامت جامعه است. «رویان» به‌عنوان یکی از مراکز علمی موفق در ایران، دستاوردهای بسیار در حوزه‌های مختلف درمان؛ از جمله درمان ناباروری زوجین، سلول درمانی و پیشگیری و خدمات مختلف به بیماران دیابتی داشته است.

باید گفت که «پروژه شهید سلیمانی» اولین پروژه منظومه ماهواره‌ای کشورمان محسوب می‌شود و به‌دلیل دستاوردهای حاصله در تولید سری ماهواره و شبکه‌سازی، از اهمیت بالایی برای کشور برخوردار است. سردار سید مهدی فرحی (جانشین وزیر دفاع و پشتیبانی) سال گذشته گفته بود: «برای دستیابی به ماهواره‌های سنگین‌تر (۱۰۰ تا ۲۵۰ کیلو) باید تلاش‌هایمان را گسترش دهیم و به‌این‌واسطه به لیگ جدید ماهواره‌برها برسیم. ماهواره‌برهای سیمرخ، سیمرخ بهینه، ذوالجناب و نیز سروش و سریر (در آینده) در برنامه توسعه ماهواره‌بری وزارت دفاع هستند. ماهواره‌بر سیمرخ تاکنون چندین پرتاب تحقیقاتی داشته و درحال‌طی‌کردن سیر بلوغ و تثبیت فناوری‌هایش است. تصمیم داریم در ره‌نگاشت ۱۰ساله برنامه فضایی که تدوین شده، بیش از ۲۰۰ پرتاب را با ۱۰ مدل ماهواره‌بر انجام بدهیم». امسال، خبری دنیا را تکان داد: «کپسول زیستی» نخستین گام در تحقیق و توسعه در زمینه زیست‌فضاست که به‌سفارش و با حمایت کامل «سازمان فضایی ایران» توسط متخصصان «پژوهشگاه هوافضای وزارت علوم» ساخته شده است. پس از وقفه ۱۱ساله در پرتاب «کپسول زیستی»، ۱۵ آذر ۱۴۰۲ این محموله علمی، پژوهشی و فناورانه در راستای تحقق نقشه‌راه طرح اعزام انسان به فضا با پرتابگر بومی «سلمان» با موفقیت به ارتفاع ۱۳۰ کیلومتری از سطح زمین پرتاب و بازیابی شد. در واقع، به‌کارگیری فناوری‌های جدید در این کپسول، نخستین گام ایران در ورود به حوزه اکتشافات و گردشگری فضایی است. برنامه راهبردی فضایی ایران، دارای سه فاز است: بخش نخست مربوط به آزمایش‌های زیرمرداری است که شرایطی را مهیا می‌کند تا بتوان پایان سال ۱۴۰۴ کپسول‌های یک‌تایی و بالاتر را با قابلیت حمل موجود زنده به مدار ۴۰۰ کیلومتری رساند. بخش دوم مربوط به زیست‌فضایی است که تا سال ۱۴۰۷ به مرحله اعزام انسان به فضا با کپسول‌های کاملاً ایرانی خواهیم رسید و اعزام اولین ایرانی به زیرمدار را خواهیم داشت. بخش سوم، اکتشافات فضایی را شامل می‌شود که طی برنامه ۱۰ساله فضایی به‌سرانجام خواهد رسید. به‌این‌ترتیب تا سال ۱۴۱۰ زیرساخت‌های لازم برای توسعه «اعزام فضاورد ایرانی به فضا» فراهم خواهد شد.

### اوج‌گرفتن در ۳۰ سال تحقیقات سلول‌های بنیادی

پژوهشگران «پژوهشگاه رویان» (جهاد دانشگاهی) به‌عنوان قطب تحقیقات سلول‌های بنیادی جهان طی بیش از ۳۰ سال تأسیس این مرکز علمی، توانسته‌اند به موفقیت‌های زیادی؛ از جمله تولید و پیوند سلول‌های بنیادی جنینی انسانی و درمان بیماری پارکینسون و بیماران مبتلا به تومورهای بدخیم دست یابند. مرتضی ضرابی (مدیرعامل شرکت فناوری بن‌یاخته‌های رویان) می‌گوید: «امروز، دانش فنی سلول‌های بنیادی در ایران بومی شده است و برخی از کشورهای همسایه درخواست راه‌اندازی بانک خون بند ناف ازسوی ایران را دارند». عبدالحسین شاهوردی (رئیس پژوهشگاه رویان) نیز اظهار داشت: «در بحث سلول‌های بنیادی، زمانی‌که نخستین رده سلول‌های بنیادی رویان ثبت شد، نام ما در انجمن بین‌المللی سلول‌های بنیادی جزو شش کشور اول بود. امروز نیز در منطقه، تعداد زیادی از کشورها در این عرصه ورود کرده‌اند و سرعت این دانش بسیار زیاد است؛ به‌همین خاطر روزی سلول‌های بنیادی مطرح بود و امروز محصولات سلول‌های بنیادی و بحث ژن‌درمانی مطرح است». طبق مستندات جهانی و رسانه‌های تحلیل علم؛ از جمله «الزویور» (Elsevier)، پژوهشگاه «رویان» و جمهوری اسلامی همچنان در دو حوزه و شاخه‌های زیست‌شناسی و فناوری سلول‌های بنیادی و علوم تولیدمثل پیشتاز و سرآمد منطقه خاورمیانه و جهان است. «سلول بنیادی» مادر تمام سلول‌هاست و توانایی تبدیل به تمام سلول‌های بدن را دارد. آن‌ها توانایی «خودنوسازی» و تمایز به انواع سلول‌ها؛ از جمله سلول‌های خونی، قلبی، عصبی و غضروفی را دارند. همچنین در بازسازی و ترمیم بافت‌های مختلف بدن به‌دنبال آسیب و جراحی مؤثر بوده و می‌توانند به درون بافت‌های آسیب‌دیده که بخش عمده سلول‌های آن‌ها از بین رفته، پیوند زده شوند و جایگزین سلول‌های آسیب‌دیده شده و به ترمیم و رفع نقص در آن بافت بپردازند. این سلول‌ها به‌دلیل توانایی منحصره‌فرد امروزه از مباحث جذاب در زیست‌شناسی و علوم درمانی است. نیز تحقیقات در این زمینه دانش ما را درباره چگونگی رشد و تکوین یک اندام از یک سلول منفرد افزایش داده و مهم‌تر؛ به فهم «مکانیسم جایگزینی سلول‌های سالم با سلول‌های آسیب‌دیده» کمک کرده است. سلول‌های بنیادی را براساس خصوصیات و ویژگی به سه دسته سلول‌های بنیادی جنینی، سلول‌های بنیادی بالغ و سلول‌های بنیادی خون بند ناف تقسیم می‌کنند. سلول‌های بنیادی جنینی از توده سلولی داخلی جنین ۱۶-۱۴ روزه گرفته می‌شود و قادر است تمام سلول‌ها و بافت‌های یک فرد

### فناوری نانو؛ سندی بر اثبات ادعای توسعه علمی

یکی از صنایعی که در چندسال اخیر در کشور با رشد خوبی مواجه بود و سندی بر اثبات ادعای توسعه علمی کشور است، صنعت فناوری نانو است. عرصه‌ای که ایران را به جایگاه برتر جهانی نیز رسانده. این دستاوردها حاصل تلاش و همت نهاد‌های مؤثر در این حوزه همچون «ستاد توسعه فناوری نانو» و شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق است. در آغاز دوره «۴۰ سال دوم انقلاب» و با تمرکز بر پیاده‌سازی توصیه‌های راهبردی رهبری در «بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی» مبنی بر تداوم پیشرفت‌های کشور در فناوری نانو، «شورای عالی انقلاب فرهنگی» در جلسه ۸۷۳ مورخ ۲۴ آبان ۱۴۰۱، «سند ملی توسعه علوم و فناوری نانو» را در افق زمانی ۱۴۱۲ تصویب کرد؛ که در ۶ آذر ۱۴۰۱ توسط رئیس‌جمهوری برای اجرا ابلاغ شد. رویکردهای اصلی آن عبارت‌اند از مرجعیت علمی و فناوری در حوزه نانو، ارتقای اثرگذاری اقتصادی-اجتماعی فناوری نانو با تعیین مأموریت‌های ویژه در حوزه‌های اولویت‌دار صنعتی، صادرات پایدار و ارتقای نشان ایران ساخت محصولات نانو در بازارهای منطقه‌ای و جهانی. حجم کل بازار فناوری نانو تولید داخل کشور در سال ۱۴۰۰ طبق آخرین آمارها؛ ۲۳ هزار و ۴۶۲ میلیارد ریال بود که از این میزان، ۹۳ درصد مربوط به بازار داخلی و هفت درصد آن بازار صادراتی بود. «ستاد ویژه توسعه فناوری نانو» حجم کل بازار فناوری نانو تولید داخل را ۲۴ هزار و ۴۶۲ میلیارد ریال اعلام کرد که از این میزان، ۹۳ درصد (۱۸۹ هزار و ۲۶۶ میلیارد ریال) مربوط به بازار داخلی و هفت درصد (۱۴ هزار و ۱۹۵ میلیارد ریال) بازار صادراتی بود. نیز «ارزش دلاری» حجم فروش محصولات نانوساخت ایران در سال ۱۴۰۰ معادل ۸۸۸٫۵ میلیون دلار بود. این میزان با احتساب نرخ «برابری قدرت خرید (PPP)» معادل ۴۴۱۶ میلیون دلار است. گسترش برنامه‌های صادراتی محصولات نانو در سال‌های اخیر و ایجاد پایگاه‌های صادراتی نانو در کشورهای «چین، هند، اندونزی، سوریه، ترکیه و عراق» بستر ورود کالا، تجهیزات و خدمات فناوری نانو ایران به بازارهای جهان را فراهم کرده است. تاکنون محصولات نانوساخت ایران به ۴۹ کشور از پنج قاره جهان صادر شده است. در تحقیقی بین‌المللی که با بودجه «بنیاد ملی علم ایالات متحده (NSF)» توسط محققان دانشگاه معتبر «جورج‌تاون» (آمریکا) با همکاری محققانی از «چین» انجام و نتایج آن در مقاله‌ای در سال ۲۰۱۸ منتشر شد، برقرارگرفتن ایران در میان «پنج کشور پیشرو جهان در حوزه نانو» صحنه گذاشته است و تأکید می‌کند: ایران نه تنها در حجم تولید علم نانو؛ بلکه در جهت‌گیری و کیفیت دستاوردهای علمی نیز پیشروست. این تحقیق بین‌المللی، به مقایسه کشورها و مؤسسات علمی و فناوری طبق شاخص جدیدی تحت‌عنوان «تمرکز بر حوزه‌های درحال‌ظهور فناوری» می‌پردازد. این معیار نشان می‌دهد که ایران، نه تنها از لحاظ تولید علم نانو در سال ۲۰۱۷ به رتبه پنجم جهان دست یافته؛ بلکه بیشترین تمرکز را به‌همراه چهار کشور پیشرفته دیگر، بر نوظهورترین و پیشروترین حوزه‌های علم و فناوری قرار داده است. در حوزه تولید علم نانو، محققان ایران تاکنون با انتشار حدود ۹۵ هزار مقاله در مجلات معتبر نمایه‌شده در ISI، رتبه چهارم جمهوری اسلامی ایران در علم نانو را در جهان در سال ۲۰۲۲ تثبیت کردند؛ این درحالی‌ست که در سال ۲۰۰۱؛ ایران با انتشار ۱۰ مقاله، دارای رتبه ۵۷ بود.

### از ماهواره امید تا پرتاب موفق کپسول زیستی

برنامه فضایی ایران با یک رشد سریع در سال ۸۷ با پرتاب «ماهواره امید» شروع شد. ۱۴ بهمن ۱۳۸۷ این ماهواره، با ماهواره‌بر «سفیر یک.ا» برای اولین بار در کشور در مدار «لئو» قرار گرفت که به‌مناسبت این افتخار ملی؛ ۱۴ بهمن «روز ملی فناوری فضایی» نامیده شد. با کسب این موفقیت، نام ایران در جمع «۱۰ کشور صاحب فناوری پرتابگر دنیا» قرار گرفت. این پرتاب غرور، نشاط و شور زیادی در میان مردم ایجاد کرد و در دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان شکل خوبی به خود گرفت و نتیجه این‌شد که دانشگاه‌های زیادی وارد عرصه فناوری برای ارتقای ماهواره‌ها و فناوری‌های مرتبط با فضا شدند و ده‌ها شرکت خصوصی، دانش‌بنیان و دانشگاه‌های برتر به طراحی حوزه فضایی پیوستند. پس از آن، چهار ماهواره دیگر در مدار قرار گرفت و کشور به چرخه کامل فضایی دست یافت. حسن سالاریه (رئیس سازمان فضایی ایران) می‌گوید: «امروزه مدیریت، حکمرانی و تأمین امنیت جوامع بدون حضور در عرصه فضا و استفاده از پایش‌های ماهواره‌ای در سطح زمین امکان‌پذیر نیست. در اختیار قراردادن منابع فضایی به کشورها و رقابت بر سر سلطه در فضا از حالت انحصاری خارج شده و همه کشورها برای اینکه آینده خود را بسازند، ناگزیر به استفاده از مواهب فضا هستند». وی صنعت فضایی ایران را یک صنعت بومی دانست و گفت: «با انتقال فناوری فضایی به حوزه صنعتی، به مرحله جدیدی در حوزه فناوری فضایی رسیده‌ایم».



## از یک واردکننده صرف تا یک کشور خودکفا

رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای «شورای مرکزی اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان» (اروپا)، مسئله علم و پیشرفت علمی را «گفتمان رایج کشور در سال‌های اخیر» خواندند و افزودند: «مسئله پیشرفت علمی و عبور از مرزهای دانش نباید فراموش؛ و این‌گونه تصور شود که توجه به جنبه‌های دینی و انقلابی موجب غفلت از پیشرفت‌های علمی است». ایشان در دیدار اعضای «شورای عالی انقلاب فرهنگی» نیز «احیای گزاره ضرورت پیشرفت علمی» را نیازی مبرم خواندند و با اشاره به نتایج درخشان رواج گزاره عبور از مرزهای دانش در دودهمه‌قبل، افزودند: «جهش علمی و جهش فناوری، از جمله آثار پربرکت آن حرکت بزرگ بود که باید استمرار یابد. دانشگاه‌ها، مراکز علمی و تحقیقاتی و دستگاه‌های مرتبط، پیشرفت علمی را سرلوحه جدی کار قرار دهند تا کشورمان از قافله علم عقب نیفتد». محمدعلی زلفی‌گل (وزیر علوم تحقیقات و فناوری دولت سیزدهم) معتقد است؛ مراکز آموزش عالی با آینده‌نگری و حرکت در مرزهای دانش و عرضه محوری، می‌توانند نقش جهت‌دهی و راهبری کشور را در آینده و پیشرفت علم و فناوری ایفا کنند. وی گفت: «به‌یمن پیروزی انقلاب اسلامی؛ در سایه استقلال سیاسی، آزادی و جمهوری اسلامی، شاهد پیشرفت علم، فناوری و نوآوری در همه عرصه‌ها هستیم. در بدو پیروزی انقلاب، تعداد کل دانشجویان کشور ۱۷۰ هزار نفر بود که معادل تعداد دانشجویان دکتري کشور کنونی است. اکنون حدود سه میلیون و ۳۰۰ هزار دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور تحصیل می‌کنند». وزیر علوم، در خصوص ظرفیت‌های علمی کشور عنوان کرد: «۲۰ میلیون تحصیل‌کرده دانشگاهی در کشور وجود دارد که این تعداد شامل ۲۵ درصد جمعیت کل کشور می‌شود». زلفی‌گل درباره میزان تولید علم در ایران، بیان کرد: «تولید علم کشور در سال ۲۰۲۱ در قالب انتشار ۱۱۰ هزار مقاله بود که از این تعداد، حدود ۷۶ هزار مقاله در مجلات تحت‌نماینه بین‌المللی منتشر و به کسب رتبه ۱۵ در تولید علم جهان منجر شده و نشان از تبدیل ایران، به مرجعیت علمی جهان با فراهم کردن زمینه مشارکت بین‌المللی دانشمندان کشور دارد». وی با اشاره به اول شدن جایگاه ایران از لحاظ تولید علم و فناوری در منطقه، گفت: «پس از پیروزی انقلاب، در صحنه آموزش عالی کشور اتفاقاتی ویژه رخ داد و اکنون دستاوردهای زیادی داریم؛ از جمله اول بودن از لحاظ تولید علم در منطقه، انتشار ۷۸ هزار مقاله علمی پژوهشی در مجلات معتبر بین‌المللی در ۲۰۲۲. بیش از ۳۵ درصد این مقالات با مشارکت محققان و دانشمندان بین‌المللی انجام شده است که این واقعیت، حکایت از مرجعیت، مقبولیت و دیپلماسی علمی موفق دانشمندان، استادان و دانشجویان کشور و توانمندی آن‌ها در عبور از مرزهای جغرافیایی و سیاسی و دستیابی به افق‌های جدید علم و علوم نوپدید دارد. در ایران، دانشمندان و اساتیدی داریم که دنیا و اندیشمندان جهان آن‌ها را قبول دارند و حاضرند با آن‌ها کار علمی مشترک انجام دهند».

## ارتقای رتبه علمی ایران به ۱۵ جهان؛ زبان فارسی در رتبه ۱۱ پایگاه‌های علمی بین‌المللی

IRNA  
INFOGRAPHIC

رتبه و تعداد اسناد علمی ایران در پایگاه استنادی اسکوپوس در دو دهه اخیر

رتبه ۵۴ به رتبه ۱۵  
تولیدات علمی ما دیده شده و به آنها ارجاع می‌شود

۳۵٪ مشارکت‌های علمی جهانی  
با وجود تحریم‌های انزوای علمی در گذشته ایم

برخی از حوزه‌های مهم و پرشمار تحقیقات پژوهشگران ایرانی در سال ۲۰۲۲



## رتبه‌بندی چند کشور آسیایی بر اساس رشد صعودی در شاخه نوآوری و فناوری

۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳



پرمصرف شیمی مثل دمولسیفایرها (تعلیق شکن) برای جداسازی آب و آب‌نمک از نفت بود. اصلاح نژاد دام‌های سنگین فناوری کامل اصلاح نژاد کم‌بازده موجود با بالا بردن بهره‌وری و اصلاح نژادهای هلشتاین و تولید بذور هیبریدی برخی از دستاوردهای حوزه کشاورزی هستند. طبیعی با اشاره به دیداری که به همراه ۲۵ نفر از محققان جوان «جهاد دانشگاهی» با رهبر انقلاب در آبان ۱۳۹۷ و ارائه دستاوردها برای معظّم‌له داشته‌اند، گفت: «مبلغ ۳۰ میلیون یورو از صندوق توسعه ملی برای تولید ۳۱ فناوری پیشرفته جدید در اختیار نهاد قرار گرفت که کسب دانش فنی تولید بچه‌ماهی سی‌باز برای پرورش ماهی در قفس، طراحی و ساخت یک واحد نمک‌زدایی به ظرفیت ۵۰ هزار بشکه، تولید بدنه سرامیکی واحد کاتالیست خودروهای بنزینی، ادامه تولید فناوری اصلاح نژاد دام سنگین برای گاو میش و شتر، ساخت تجهیزات اپراتورهای موبایل و نیروگاه‌های خورشیدی تنها بخشی از فناوری‌های در دست تولید نهایی هستند». مشاور رئیس جهاد دانشگاهی افزود: «فناوری‌های بسیاری تولید شده و توان تولید پیشرفته‌ترین فناوری‌ها را داریم؛ اما هنوز مشکلات زیادی در این زمینه داریم و فاصله ما تا اهداف و چشم‌اندازها زیاد است». وی درباره علل این فاصله گفت: «هنوز تصمیم جدی برای پیشرفت و تحقق اقتصاد دانش‌بنیان نگرفته‌ایم. چین ۴۰ سال پیش تصمیم خود را برای تحول اقتصادی و تحقق اقتصاد دانش‌بنیان گرفت و الزامات تحقق آن را فراهم کرد و به هدف خود هم رسید و به زودی به اقتصاد اول دانش‌بنیان دنیا تبدیل می‌شود. چین در مقایسه با سایر کشورها دارای بیشترین دانشجوی خارجی و مؤسسات تحقیقاتی در آمریکا به‌عنوان سمبل امپریالیسم است. بسیاری از سیاستمداران، هم‌دیگر را قبول ندارند. این، موجب شده برنامه‌ریزی درازمدت در حوزه دانش‌بنیان صورت نگیرد. بسیاری از مدیران به علت نداشتن خودباوری و طی نکردن مراحل تدریجی پیشرفت باور ندارند که علی‌رغم کسب فناوری و تجاری‌سازی موفق آن؛ می‌توانیم نیازهایمان را خودمان تأمین کنیم؛ و باید از سایر کشورها وارد کنیم». وی درباره «تحریم و نبود ارتباط بانکی با سایر کشورها» اظهار داشت: «رفع تحریم نباید به معنای وابسته شدن تلقی شود؛ بلکه رفع تحریم باید به معنای رفع مشکلات و دستیابی محققان و کارآفرینان به قطعات و مواد اولیه‌ای باشد که هنوز تولیدشان در داخل اقتصادی و منطقی نبوده، انتقال فناوری و دستیابی به بازار خارجی برای محصولات داخلی تلقی شود».

مریم مولوی / ایرنا

علم و فناوری در دنیا و فناوری‌های نوظهور باشد که به پیشرفت‌های بسیار خوبی در تولید فناوری‌های مورد نیاز منجر شد». وی افزود: «در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ و حل مشکلات کشور در حوزه پزشکی در زمینه درمان ناباروری به خوداتکایی کامل در بی‌نیازی به رفتن به اروپا و... رسیدیم. در شبیه‌سازی حیوانات و در علوم جدید در حوزه سلول‌های بنیادی توانستیم در مرزهای علم حرکت کنیم و مردم حتماً تبدیل سلول‌های بنیادی جنینی به سلول‌های تشکیل دهنده ماهیچه قلب انسان و تبیین آن را به یاد می‌آورند». طبیعی تصریح کرد: «در حوزه برق و الکترونیک فناوری‌های ساخت انواع مبدل‌های الکتریکی مثل یوپی‌اس، شارژر، فرستنده‌های رادیویی موج متوسط (MW)، تجهیزات آزمایشگاه‌های فشارقوی و در حوزه مکانیک دانش طراحی و ساخت غبازگیرهای صنعتی مثل الکتروفیلترها، فیلترهای کیسه‌ای و برج‌های خنک‌کننده را به دست آورده و به صورت کامل آن‌ها را تجاری‌سازی و وارد صنعت کشور کردیم». وی خاطر نشان کرد: «یکی از جنبه‌های ارزشمند فعالیت‌های فناورانه جهاد دانشگاهی ایجاد خودباوری و به‌ویژه در بخش خصوصی و ورود به این عرصه‌ها و عرصه‌های مشابه است. ایران در زمینه‌های بیان شده، به خودکفایی صد درصد رسیده است». طبیعی گفت: «از اوایل دهه ۸۰ و در دهه ۹۰ و سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ سطح فعالیت فناورانه جهاد شدیداً بالا رفت و در حوزه پزشکی علاوه بر ورود به بحث سلول درمانی وارد مباحث جدید ژن درمانی و ویروس درمانی شدیم. ورود بسیار موفق به حوزه درمان سرطان پستان، زخم‌های دیابت، تولید زخم پوش‌های مختلف از جمله دستاوردهای جهاد دانشگاهی در حوزه پزشکی هستند. در حوزه برق و الکترونیک، کسب فناوری ساخت مبدل‌های فرکانسی پر قدرت و ولتاژ بالا برای کنترل موتورهای الکتریکی توان بالا، سیستم انتقال برق دی‌سی، طراحی و ساخت کامل سیستم رانش قطار ملی مترو و ساخت فرستنده‌های رادیویی افام تا قدرت ۲۰ کیلووات (که بالاترین قدرت این فرستنده‌ها در دنیا است)، در کنار ساخت انواع رکتیفایرهای (یک‌سوساز) پر قدرت صنعتی برای صنایع تولید مس، آلومینیم و روری و رکتیفایرهای پر قدرت برای تغذیه خطوط متروها از دستاوردها در حوزه برق و الکترونیک است». طبیعی ادامه داد: «در حوزه مکانیک طراحی و ساخت دکل‌های حفاری نفت و گاز و کسب دانش فنی و ساخت انواع مته‌های پیشرفته حفاری برخی از دستاوردهای حوزه مکانیک است. در مهندسی شیمی، تمرکز بر کسب دانش فنی مواد پیشرفته و

حمیدرضا طیبی (مشاور و نماینده رئیس جهاد دانشگاهی) گفت: «یکی از ایرادات ما قبل از انقلاب این بود که در زمینه علمی و فناوری صرفاً مصرف‌کننده تولیدات غربی بودیم و در حوزه صنعت نیز صنایع ما عمدتاً مونتاژ بود و دانش و قطعات از خارج وارد و در ایران پیچ و مهره می‌شدند». وی که بین بازه ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ و ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ رئیس جهاد دانشگاهی بود، افزود: «با پیروزی انقلاب و دمیده شدن روحیه خودباوری توسط امام خمینی (ره) در محیط‌های دانشگاهی و دانشجویی علاقه‌مند به انقلاب این بحث مطرح شد که چگونه جهت رفع وابستگی‌ها اقدام شود. تشکیل جهاد سازندگی و نارضایتی امام از وضع دانشگاه‌ها؛ چه به لحاظ عدم تولید علم و چه به لحاظ حضور ضدانقلاب و ساماندهی اغتشاش در کشور و در پی آن وقوع انقلاب فرهنگی، ایده تشکیل جهاد علمی و فناورانه شکل گرفت؛ ۱۶ مرداد ۵۹ جهاد دانشگاهی به‌عنوان اولین مولود علمی و فناورانه جمهوری اسلامی ایران متولد شد. انجام تحقیقات کاربردی تا مرحله تولید نیمه‌صنعتی و صنعتی جهت ایجاد خودباوری و رفع وابستگی و انجام فعالیت‌های فرهنگی به منظور صیانت از جوانان در تهاجم فرهنگی به‌عنوان وظایف اصلی سازمان، در اساسنامه آن مشخص شد. باتوجه به جذاب بودن ایده تشکیل سازمان؛ چه برای دانشجویان و اساتید، شعبه‌ها یا واحدهای مختلف این سازمان تقریباً در دانشگاه‌های اصلی و دولتی در سراسر کشور تشکیل شد». مشاور رئیس جهاد دانشگاهی افزود: «با شروع فعالیت جهاد دانشگاهی، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران در مهر ۱۳۵۹ توسط صدام شروع شد و طبیعتاً باتوجه به حاکم بودن نگاه علمی و فناورانه در فعالیت‌ها و ارائه خدمات این نهاد در جنگ، اقدامات جهاد دانشگاهی در زمینه لجستیک جنگ متمرکز شد». وی در مورد خدمات این نهاد در دوران دفاع مقدس، اظهار داشت: «در حوزه پزشکی، خدمات ارزنده‌ای در اعزام پزشک، پرستار و امدادگر توسط جهاد صورت گرفت. در حوزه فنی و مهندسی نیز؛ چه در زمینه ابداعات و فناوری‌های تولیدی و چه تعمیر تجهیزات جنگی و تأمین قطعات و تجهیزات مورد نیاز اقدامات ارزنده‌ای انجام شد؛ به نحوی که برخی جهاد دانشگاهی را بنیان‌گذار دفاع دانش‌بنیان کشور می‌دانند». طبیعی گفت: «هم‌زمان با جنگ در حوزه غیرنظامی اولاً برنامه‌ریزی شد که هریک از واحدهای جهاد دانشگاهی تا حد امکان تخصصی در یک یا چند موضوع فعالیت کنند. ثانیاً در حوزه پژوهش و فناوری یک نگاه به حل مشکلات فناورانه روز کشور و یک نگاه به تحولات آینده



رئیس جمهوری جدید «آرژانتین» که از راست‌گرایان افراطی است، از بدو انتخاب، دست به رفتارهایی عجیب زد که هریک به نوعی، سوژه رسانه‌ها می‌شد. او طی یکی از کارزارهای تبلیغاتی خود، با یک «اره برقی روشن» به میان طرفدارانش آمد تا به کنایه، از وضع بد اقتصادی مردمش بگوید و «قطع نظام کنونی» کشورش را وعده دهد!



رئیس دولت جدید آرژانتین کیست؟

## خاویر میلی؛ موقشنگ دیوانه بااره برقی!

دوستان و دشمنان رئیس جمهوری بعدی «آرژانتین»، او را با همتایان پوپولیست راست‌گرایش؛ «دونالد ترامپ» و «ژائیر بولسونارو» مقایسه می‌کنند. دیگران این اقتصاددان «موقشنگ» را ترکیبی از «بوریس جانسون» (نخست وزیر سابق بریتانیا) و «عروسک چاک» (یک قاتل سریالی فانتزی در آثار سینمایی دنباله دار) نامیده‌اند؛ با این حال، وقتی مشاورش قصد داشت ظاهر نامتعارف او را تعریف کند، ترکیبی از دو شخصیت متفاوت را تصویر کرد: «الویس پریسلی» (خواننده و بازیگر درگذشته آمریکایی ملقب به سلطان راک اندرول) و «ولورین» (ابرقهرمانی خیالی از کمیک‌های مارول). «لیلیا الموئین» که کاژلیپر ۴۳ ساله (فردی که با پوشش شبیه شخصیت‌های «مانگا، انیمه، فیلم، کمیک، گیم» معروف می‌شود) که به عنوان نماینده کنگره «آرژانتین» انتخاب شد! اخیراً در مصاحبه‌ای در مورد «متحد ضد نظام خویش» گفته است: «او واقعاً هم شبیه ولورین است و مانند او عمل می‌کند. انگار یک ضدقهرمان است!» این عضو ائتلاف سیاسی LLA که نام هنری‌اش «لیدی لیمون» است، می‌گوید که شباهت‌هایی قابل توجه بین رئیس جمهوری منتخب کشورش و آن شخصیت چندبعدی «مارول» دیده است؛ و توضیح می‌دهد: «ولورین بسیار وفادار و شجاع است... می‌تواند واقعاً عصبانی شود و با دشمنانش تهاجمی برخورد کند؛ اما فقط وقتی به او حمله شود. هرگز کسی را نمی‌کشد یا بی دلیل به کسی حمله نمی‌کند». این چهره جنجالی عرصه سیاست در مصاحبه‌ای پیش از انتخابات اخیر، ادعا کرد: «اوستودنی است» و این آزادپخواه راست افراطی را «خواستنی ترین مرد اکنون آرژانتین» خواند! از «خاویر میلی» صحبت می‌کنیم؛ البته همیشه این طور نبوده است. سرگذشت این چهره جنجالی که اخیراً رقیب پرونیست (پیروایدنولوژی «پرونیسم») آرژانتین که عنوانش، از نام خانوادگی «خوان پرون»؛ رئیس جمهوری سابق این کشور، ریشه گرفته است) خود را در مهم‌ترین انتخابات «آرژانتین» در دهه‌های اخیر، شکست داد؛ او را به عنوان مردی تنها و فقیر معرفی می‌کند که در کودکی، از آزار والدین و قلدری در مدرسه طی دهه ۱۹۸۰ رنج می‌برد و به او لقب «ال لوكو» (دیوانه) داده بودند! او که در ۱۹ نوامبر ۲۰۲۳ در انتخابات ریاست جمهوری کشورش پیروز شد، سرانجام به تاریخ ۱۹ آذرماه ۱۴۰۲ در پارلمان این کشور سوگند یاد کرد و رسماً مسئولیت دولت را بر عهده گرفت.

«میلی»؛ ساستمدار و اقتصاددان اولترالبرال و رهبر حزب La Libertad Avanza؛ ائتلافی که به عنوان «آزادی خواهان» شناخته می‌شود، در مدت دو سال موفق شد از فعالیت در تلویزیون، ریاست جمهوری آرژانتین را تصاحب کند. نزدیک به ۱۳ میلیون آرژانتینی در این انتخابات به سیاستمدار بحث برانگیزی رأی دادند که وعده داده‌های مختلفی داد: «دلاری کردن اقتصاد، کاهش بی سابقه هزینه‌های اجتماعی، خصوصی سازی شرکت‌های دولتی، تعطیلی بانک مرکزی، خصوصی سازی بخش خدمات بهداشتی و آموزش و حمل رایگان سلاح»؛ از بحث برانگیزترین ایده‌های این رئیس جمهوری منتخب است. بی ثباتی و تغییر در مواضع یکی از بارزترین ویژگی‌های او در طول مبارزه‌های انتخاباتی بود. حمایت «میلی» از فروش اعضای بدن یا ادعای تقلب در انتخابات، برخی از تضادهای بی شمار این سیاستمدار راست افراطی است و بی تردید چهره واقعی او پس از ۱۰ دسامبر (۱۹ آذر) و حضور در «کاسا روسادا» (مقر ریاست جمهوری آرژانتین) آشکار می‌شود. «میلی» در ۲۲ اکتبر ۱۹۷۰ در بوئنوس آیرس در خانواده‌ای متوسط به دنیا آمد. پدرش راننده اتوبوس و مادرش خانه‌دار بود. به گفته او؛ در میان ضرب و جرح، تحقیر و توهین کلامی بزرگ شد. وقتی خواهرش «کارینا» با دیدن یکی از آن ضرب و جرح‌ها متحمل شوک شد، مادرش به او گفت: «خواهرت به خاطر تو به این وضعیت دچار شده؛ اگر بمیرد تقصیر توست!» او در یک مصاحبه تلویزیونی هشدار داد: «همه کتک‌هایی که در کودکی خوردم به این معناست که امروز از هیچ چیز نمی‌ترسم!» او با وعده‌های پایان دادن همیشگی به تورم، ناامنی و امتیازهای سیاستمداران وارد عرصه جدی سیاست شده و گفته اگر زمان داده شود، ۳۵ سال دیگر آرژانتین به ایالات متحده و تا ۴۰ سال دیگر به ایرلند تبدیل می‌شود! این زمان برابر ۱۰ دوره ریاست جمهوری است؛ اما مشکل اینجاست که قانون اساسی آرژانتین فقط دو دوره متوالی را مجاز می‌داند. تغییر ناشی از حضور «میلی» شامل مبارزه با ایده‌های مترقی کشوری است که در دستیابی به حقوق اجتماعی در خط مقدم آمریکای لاتین قرار دارد. «میلی» مخالف سرسخت سقط جنین است که از سال ۲۰۲۰ در آرژانتین قانونی شده؛ او دیدگاه متفاوتی نسبت به تغییرات آب‌وهوایی دارد و انکار می‌کند که تغییرات آب‌وهوایی توسط انسان ایجاد شده. به این ترتیب، خصوصی سازی شرکت‌های دولتی و حتی منابع طبیعی آرژانتین، رودخانه‌ها و دریاها را پیشنهاد کرده. طغیان‌های گاه‌وبیگاه خشم، دارا بودن ویژگی‌های اخلاقی ناسازگار و مستبد و برخی رفتارهای غیرعادی که در طول مبارزه‌های انتخاباتی نیز آشکار شد، از عواملی است که رسیدن او به جایگاه ریاست جمهوری را به مسئله‌ای نگران‌کننده تبدیل می‌کند. او با وجود سابقه محدود فعالیت در عرصه سیاسی، به لطف شبکه‌های اجتماعی و به ویژه در طول همه‌گیری کرونا موفق شد جوانان را به خود جلب کند. او یکی از انکارکنندگان همه‌گیری، واکسیناسیون و مخالف شرایط قرنطینه بود. او به عنوان یک لیبرال، با هرگونه دخالت دولت در بازار مخالف است. با این حال، دلاری شدن اقتصاد بدون دلار، بی‌اعتمادی گسترده‌ای را میان بازرگانان و تجار ایجاد کرده. اگرچه ۱۰۰ اقتصاددان معتبر با امضای نامه‌ای، این اقدام و دیگر اقدامات اقتصادی این نامزد را رد کردند؛ اما وعده



کرد؛ او با مقامات صندوق بین‌المللی پول (IMF) نیز با هدف تشریح برنامه‌های اقتصادی که در مسیر مبارزات انتخاباتی شامل دلاریزه کردن پول رایج آرژانتین و تعطیلی بانک مرکزی آن، دیدار داشت. این درحالی‌ست که آرژانتین بزرگ‌ترین کشور بدهکار صندوق بین‌المللی پول و دزتلاش برای مهار تورم نزدیک به ۱۵۰ درصد است. «کریستالینا جورجیوا» رئیس صندوق بین‌المللی پول گفت که این صندوق بین‌المللی بسیار مشتاق حمایت از آرژانتین است و این کشور می‌تواند کاندیدای دریافت کمک مالی از طریق صندوق مقاومت و پایداری (RST) باشد. در مجموع، رفتار رئیس‌جمهوری جدید آرژانتین این پیام را می‌رساند که حمایت شدید از اسرائیل در اولویت برنامه‌های سیاست خارجه اوست. البته به نوشته بلومبرگ؛ ژست‌های نمادین، ریشه در باورهای جدید «میلیتی» دارد. به گفته یکی از نزدیکان او؛ وی در حال گرویدن به یهودیت است؛ البته هنوز مشخص نیست «میلیتی» که دارای دین مسیحیت کاتولیک است، چه زمانی را برای تغییر دین انتخاب کرده. از طرفی، به نظر می‌آید رئیس‌جمهوری جدید آرژانتین بسیار تمایل دارد با سنجاق کردن خود به سیاست‌های آمریکا به ویژه سیاست‌های تهاجمی همچون حمایت از رژیم صهیونیستی، خود را مشمول حمایت‌های آمریکا و برخی سازمان‌های بین‌المللی نظیر صندوق بین‌المللی پول؛ و مزایایی را به زعم خود در عرصه جهانی کسب کند. این درحالی‌ست که باقی کشورهای آمریکای لاتین که اتفاقاً در مسیر حذف دلار قرار گرفته‌اند، حامی فلسطین بوده و علیه اقدامات تنانهاو (نخست‌وزیر اسرائیل) در بمباران غزه و برای آنچه «حذف حماس» نامیده می‌شود، موضع گرفته‌اند. اخیراً «گوستاوو پترو» (رئیس‌جمهوری کلمبیا) پس از آنکه مقامات اسرائیلی برخی از اظهارات وی را یهودستیزانه خواندند، تهدید کرد روابط دیپلماتیک خود را با رژیم صهیونیستی به حالت تعلیق در خواهد آورد؛ درحالی‌که «گابریل بوریچ» (رهبر شیلی) سفیر خود را موقتاً از دولت جعلی صهیونیستی در اعتراض به حمله این کشور در غزه خارج کرد. دولت چپ‌گرای بولیوی نیز با متهم کردن اسرائیل به جنایت علیه بشریت، روابط دیپلماتیک خود را با این رژیم به کلی قطع کرد. در این بین، «لوتیز ایناسیو لولا داسیلوا» از برزیل که گفته می‌شود رویکرد بی‌طرفانه‌تری اتخاذ کرده، از واکنش اسرائیل انتقاد کرده. در سوی مقابل، تدارک این سفر از سوی کاخ سفید بیانگر نیاز آمریکا به یک متحد بی‌بدیل برای نفوذ در ساختار ضدامپریالیستی آمریکای لاتین است؛ جایی که تحرکات شگرف آن جهت خروج از نظام سلطه و پیوند با دیگر بازیگران فرامنطقه‌ای در این ورطه، نه تنها از نفوذ آمریکا کاسته؛ بلکه صفوف مترکمی را مقابل توسعه‌طلبی‌های آمریکا در این منطقه و جهان قرار داده؛ خصوصاً که سیر تعمیق روابط راهبردی کشورهای عضو آمریکای لاتین با دشمنان استراتژیک ایالات متحده همچون ایران و چین، زنگ خطری برای این کشور محسوب می‌شود و بارها کاخ سفید نگرانی‌های عمیق خود را در این رابطه ابراز کرده است؛ اما آمریکا از سویی برای آنکه بر خوش‌خیالی‌های رئیس‌جمهوری جدید آرژانتین، جامه عمل نبوشاند، بدون دز نظر گرفتن ترتیبات لازم برای تنظیم دیدار رؤسای جمهوری، استقبال درخوری از خود نشان نداد. در این رابطه «جان کری» هماهنگ‌کننده ارتباطات راهبردی شورای امنیت کاخ سفید به خبرنگاران گفت: «میلیتی و بایدن در حال حاضر یکدیگر را رودررو نخواهند دید زیرا رئیس‌جمهوری آمریکا برای انجام پاره‌ای امور، خارج از پایتخت خواهد بود!»

«میلیتی» تا لحظه آخر دست نخورده باقی ماند. او کاتولیک است اما سال‌ها پیش، شروع به نزدیک شدن به یهودیت کرد و گرویدن به این آیین را در آینده رد نکرده. انتقاد آشکار او از «پاپ فرانسیس» رهبر کاتولیک‌های جهان و توصیف توهین‌آمیز او از پاپ به عنوان «نماینده شر روی زمین!» یکی از بحث‌برانگیزترین موضع‌گیری‌های «میلیتی» بوده. او در آخرین مناظره تلویزیونی‌اش، از نزدیکی روابط با آمریکا و رژیم صهیونیستی که به زعم او «جهان آزاد» هستند دفاع کرد و از قطع روابط با برزیل و چین و سازوکارهای منطقه‌ای نظیر مرکوسور خبر داد. او در زمان یکی از گردهم‌آیی‌های تبلیغاتی‌اش خود، پرچم اسرائیل را به جای پرچم کشورش برافراشت. به ترتیب، پیروزی «میلیتی» به معنای چرخش بی‌سابقه آرژانتین به سمت جریان راست افراطی‌ست. او اولین رئیس‌جمهوری با این ایدئولوژی پس از بازگشت این کشور به دموکراسی در سال ۱۹۸۳ است. او درست مانند «بولسونارو» در برزیل و «ترامپ» در آمریکا، پدیده پوپولیسم جناح راست خواهد بود. بر همین اساس؛ ترامپ و بولسونارو، نخستین شخصیت‌هایی بودند که پیروزی «میلیتی» در این انتخابات را به او تبریک گفتند. این سیاستمدار لیبرترین، توجه جامعه‌ای را به خود جلب کرد که هم‌زمان با بحران اقتصادی پی‌درپی از سیاست سنتی به ستوه آمده بودند. محبوبیت این چهره ضدساختار میان جامعه‌ای که خواهان «تغییر» هستند، عجیب نیست؛ با این حال، گمانه‌زنی‌های بسیاری در مورد قدرت مانور دولت آتی به دلایل مختلف از جمله در اختیار نداشتن اکثریت در هر دو مجلس (کنگره و سنا) وجود دارد. در میان چالش‌های دولت «میلیتی»، بحران اقتصادی به دلیل تورم بیش از ۱۸۰ درصدی تا پایان ۲۰۲۳، نرخ فقر ۴۰ درصدی و بدهی ۴۴ میلیارد دلاری به صندوق بین‌المللی پول در کانون مسائل قرار دارد. فشار جامعه‌ای که عادت دارد برای شکایت از حاکمان خود به خیابان‌ها بیاید یا برای احقاق حقوق بجنگد، کم‌اهمیت نیست و احتمال بروز هرج‌ومرج ازسوی آرژانتینی‌ها در چارچوب اشباع سیاسی و خفگی اقتصادی و از دست رفتن کیفیت زندگی مردم این کشور دور زده‌ن نیست. آن‌طور که مشهود است، کپی‌برداری از آمریکا در سیاست و دریک‌کلام تمام شئون حاکمیتی، راهبرد محوری او برای دوران ریاست‌جمهوری‌ست. نخستین سفر او به ایالات متحده هم مؤید این موضوع بوده و هم تردیدهایی را در سرانجام تندروی‌های او برانگیخته است. او درحالی‌راهی این سفر شد که تنها یک هفته از پیروزی‌اش در انتخابات می‌گذرد. «میلیتی» که به معنای واقعی کلمه به‌طور ضرب‌الاجلی به آمریکا سفر کرد، کوشید با تقلید از کاخ سفید، نمونه‌ای بولد شده در آمریکای لاتین در حمایت از رژیم صهیونیستی باشد. این سیاستمدار آرژانتینی با ورود به نیویورک به مقبره یک خاخام معروف یهودی اداای احترام کرد و بعد در ضیافت ناهار با بیل کلینتون (رئیس‌جمهور سابق ایالات متحده) به گپ‌وگفت پرداخت. از نظر کارشناسان؛ دیدار با کلینتون دموکرات که عمدتاً طرف مقابل حصار ایدئولوژیک «میلیتی» قرار دارد، بخش شگفت‌انگیز اولین سفر خارجی او پس از پیروزی در انتخابات بود. او در این دیدار ضمن حمایت بی‌دلیل از جنایات رژیم صهیونیستی اعلام کرد که سفارت آرژانتین را از «هرتزلیا» به «قدس» منتقل خواهد کرد؛ جالب اینجاست که در قالب همان رفتار پوپولیستی، او با بر سر داشتن کلاه یهودی کیپا و لباس مشکی مخصوص، با همراهان خود به این سفر رفت. «میلیتی» پس از نیویورک راهی واشنگتن شد تا با مقام‌های دولت دموکرات جو بایدن نیز دیدار کند. طبق برنامه‌ای که دفتر «میلیتی» منتشر

Futbol Chronicle بررسی کرد؛

## «اولتراها»؛ نمادِ فداکارانِ بی چون و چرای فوتبال!



مصطفی رفعت  
mrfat@gmail.com

اگر تا به حال نام «اولتراها» به گوشتان نخورده، باید بگوییم آن‌ها نوعی از هواداران پُرشور و اختصاصی دنیای فوتبال هستند. گروه‌های سازمان‌یافته‌ای از تماشاگران که به خاطر شیوه تشویق‌های نمایشی و حمایت افراطی از تیم انتخابی‌شان، شناخته شده‌اند. «اولتراها» اغلب به عنوان «یار دوازدهم» در زمین شناخته می‌شوند؛ زیرا انرژی و حمایت آن‌ها می‌تواند نقش مهمی در تقویت روحیه بازیکنان تیم محبوبشان داشته باشد. آن‌ها به خاطر نمایش‌های استادانه در روز مسابقه؛ از جمله برافراشتن بنرها و پرچم‌ها، استفاده از تجهیزات آتش‌بازی و البته آواز و رقص، معروف‌اند. در واقع، بخشی منحصر به فرد و جدایی‌ناپذیر از «فرهنگ فوتبال» هستند که جوی فراموش‌نشده‌ای را برای هواداران و بازیکنان ایجاد می‌کنند. اگرچه رفتار برخی از گروه‌های «اولترا» گاهی می‌تواند از مرز خشونت و «هولیگان‌بازی» عبور کند و منجر به افزایش تدابیر امنیتی و محدودیت‌ها در ورزشگاه‌ها شود؛ اما برای بسیاری از طرفداران فوتبال، «اولتراها» نمادی از اشتیاق و فداکاری بی چون و چرا هستند. در گزارش ۷ فوریه ۲۰۲۳ مجله آنلاین Futbol Chronicle بیشتر درباره آن‌ها می‌خوانیم.





مثلاً وسایل حمل و نقل گروهی)، بلیت های ارزان تر، تجهیزات لازم، پرچم ها و بنرها و حتی دسترسی زود هنگام به استادیوم را فراهم می کنند؛ که این شکل از روابط مطلوب، اغلب زمانی مورد انتقاد قرار می گیرند که «اولتراها» از قدرت و امتیاز ایشان سوء استفاده کنند. در حالی که «اولتراها» می توانند خشن شوند؛ اما اکثر مسابقاتی که در آن ها حضور می یابند، بدون بروز «حادثه خشن» به پایان می رسد. «هولیکان ها» اما این گونه نیستند. هدف اصلی آن ها مبارزه با هولیکان های تیم مقابل است. تمرکز اصلی «اولترا» عموماً حمایت از تیم است؛ اما «هولیکان» با ایجاد جنجال و حاشیه، تعریف می شود. معمولاً مانع ورود «هولیکان ها» به ورزشگاه ها می شوند؛ از این رو، «نامحسوس» عمل می کنند؛ مثلاً برای آنکه توسط پلیس «شناسایی» نشوند، معمولاً از رنگ های معرفی تیمی استفاده نمی کنند. آن ها می توانند یک مسابقه را به آشوب بکشاند یا بعد از پایان مسابقه، حادثه ای تلخ را رقم بزنند و دست به تخریب اموال عمومی هم بزنند. «اولتراها» اما معمولاً هنگام رفت و برگشت به/از مسابقات، بیشتر به چشم می آیند و بافتخار، طرفداری خود را با تکان دادن نمادها، استفاده از پوشش های رنگی، سربندها و تجهیزات تشویقی، به نمایش می گذارند و به عبارتی، به پلیس و مأمورهای امنیتی اجازه می دهند تا حرکاتشان را زیر نظر بگیرند. «هولیکانیسم» اساساً به رفتار اخلاک گرانه و خشونت آمیز هواداران در داخل و خارج از ورزشگاه اطلاق می شود. این امر در بسیاری از کشورها یک معضل است، برخی از کشورها حتی به داشتن گروه های خشن و ترسناک در این حوزه معروف اند؛ مثلاً در «انگلستان» گروه های افراطی Chelsea Headhunters و Bushwackers از بدنام ترین و ترسناک ترین ها هستند. آن ها سابقه درگیری های خشونت آمیز با تیم های رقیب (چه در داخل و چه در خارج از استادیوم) را دارند و هرساله عامل وقوع چند حادثه پُر حاشیه بوده اند. در اروپای غربی، هولیکان های «ایتالیا»، «آلمان» و «هلند» نیز به خشونت و اخلاص معروف اند. در شرق اروپا نیز «روسیه» و «لهستان» از وجود هولیکان ها رنج می برند. از اهل فوتبال کسی هست که هولیکان های بدنام «روسیه» به نام Orel Butchers (قصاب های اورال) را نشنیده باشد؟

### معروف ترین «اولتراها» در جهان فوتبال

تیم «میلان» (ایتالیا) با Curva Sud می شناسند؛ این گروه در دهه ۱۹۷۰ تشکیل؛ و از آن زمان به یکی از تأثیرگذارترین و شناخته شده ترین «اولتراها» در فوتبال این کشور تبدیل شده است. آن ها همچنین به رقابت قوی و پُرتنش که با «اولتراهای اینترمیلان» دارند، معروف اند. این رقابت، منجر به مواردی از بروز خشونت در گذشته نیز شد؛ با این وجود، همچنان نماد مثبت فرهنگ هواداران و شور و شوق فوتبال «ایتالیا» است. علاقه مندان به فوتبال «اسپانیا» هم احتمالاً نام Ultras Sur را شنیده اند؛ هواداران پُرشور باشگاه «رئال مادرید»؛ که در اوایل دهه ۱۹۸۰ تشکیل شد. آن ها رقیبایی؛ نظیر حامیان فعال «بارسلونا» و «اتلتیکو مادرید» را دارند و به خاطر ایجاد بازی نور در فضایی الکتریکی روی سکوها مطرح هستند. علیرغم رفتارهای بحث برانگیز گهگاه؛ بخش جدایی ناپذیر از فرهنگ هواداران تیم محبوبشان محسوب می شوند. گروه Inter City Firm یا به شکل خلاصه ICF برای اشاره به گروه های سازمان یافته حامیان باشگاه «وستهام یونایتد» به کار می رود. این گروه در اواخر دهه ۱۹۷۰ و اوایل دهه ۱۹۸۰؛ یعنی زمانی که هولیکانیسم فوتبال در «انگلیس» پیداد می کرد، تشکیل شد. علیرغم تلاش های باشگاه و مقامات برای مهار خشونت آن ها؛ حضورهای ICF با حوادث خشن و بی نظمی های متعدد در داخل و خارج از ورزشگاه همراه بوده است و حتی بدنامی شان در سال های اخیر، حمایت از تیم را دشوار کرده است؛ تاجایی که گفته می شود بسیاری از اعضای این گروه، با محرومیت و دستگیری روبرو هستند. گروه هواداران پُرشور باشگاه «سلتیک» (اسکاتلند) نیز The Green Brigade نام دارد. این گروه در سال ۲۰۰۶ تشکیل شد و جدا از تشویق های فوتبالشان؛ به دلیل فعالیت های سیاسی نیز معروف هستند. آن ها از پلنفرم ویژه خود، برای افزایش آگاهی در مورد موضوعات مختلف اجتماعی و سیاسی؛ از جمله حمایت از «استقلال ایرلند» و «مخالفت با دولت بریتانیا» استفاده می کنند. گروه Ultra Boys که به حمایت از باشگاه «پاناتینایکوس» (یونان) می پردازد، در اواخر دهه ۱۹۹۰ تشکیل شد. آن ها به دلیل احساسات قوی در اتحاد، نگرش دوستانه به فوتبال و وفاداری شان به باشگاه، مورد احترام هستند و علیرغم انتقادات و تحریم مقامات به دلیل دخالت در حوادث خشونت آمیز و بی نظمی، همچنان بخشی تأثیرگذار در فرهنگ هواداران «پاناتینایکوس» به شمار می روند. فوتبال «فرانسه» را نیز با حامیان خاص «پاری سن ژرمن» می شناسند؛ Boulogne Boys که در دهه ۱۹۸۰ تشکیل شد. رفتارهای خارج از کنترل و خشونت آمیز آن ها باعث شده از سوی مقامات فوتبالی در این کشور مورد حمایت نباشند؛ اما مسابقه تیمشان بدون حضور آن ها و تشویق های نمایشی شان، خالی از لطف است. گروه Brigada ۱۸۷۱ نیز به تماشای فوتبال «دینامو درسدن» رنگ و لعابی جذاب می دهد. این گروه در اوایل دهه ۲۰۰۰ تشکیل شد و در جامعه فوتبال «آلمان» به دلیل تعهد کاملش به حمایت از تیم محبوبشان معروف اند. «اولتراها» نام پایگاه هواداران افراطی «الاهلی» (مصر) هستند. آن ها نقشی مهم در ایجاد جو پُرسرو صدا و پُرنرزی در مسابقات خانگی این تیم دارند. علیرغم دخالت این گروه در حوادث خشونت آمیز و بی نظمی؛ به طور گسترده به عنوان یکی از تأثیرگذارترین حامیان نمایشی در فوتبال آفریقا در نظر گرفته می شود.

### چرا به هواداران افراطی «اولترا» می گویند؟

اصطلاح Ultras، ریشه در فرهنگ فوتبال کشور «ایتالیا» دارد و در ابتدا برای توصیف هوادارانی استفاده می شد که به عنوان «فوق العاده علاقه مند به یک تیم» در نظر گرفته می شدند. این اصطلاح به سرعت در سراسر اروپا و فراتر از آن، گسترش یافت و امروزه برای توصیف هواداران پُرشور و فداکار فوتبال در سراسر جهان استفاده می شود. «اولتراها» به خاطر تشویق های پُرشور و انرژی در حمایت از تیمشان؛ چه در داخل و چه در خارج از استادیوم، شناخته شده اند. آن ها اغلب «نیروی محرکه» ابداع بنرها و پرچم های بزرگ و رنگارنگی هستند که در طول مسابقات، در جایگاه تماشاگران به اهتزاز درمی آیند و نیز آوازهای دسته جمعی و رقص های خاص و هماهنگی که روی سکوها ارائه می شوند. این شکل حمایت پُرشور و متعهدانه باعث شده تا لقب «یار دوازدهم» تیم در زمین را به دست آورند؛ زیرا انرژی و اشتیاق آن ها می تواند نقشی مهم در تقویت روحیه بازیکنان تیم داشته باشد. «اولتراها» علاوه بر نمایش های روز مسابقه؛ به خاطر ایجاد حس قوی اجتماعی و خلق هویتی که خاص تیم و باشگاه مورد علاقه شان است در خارج از زمین نیز شناخته می شوند. آن ها اغلب فرهنگ، سنت ها و آیین های متمایز خود را دارند که منحصر به تیمشان است؛ مثلاً برخی از گروه های Ultra آهنگ ها یا سرودهای خاصی دارند که طی مسابقات می خوانند (و هواداران نیز این ادبیات و ملودی ها را می شناسند) یا از روشی خاص برای پوشش انحصاری یا عرضه رنگ های استاندارد کیت ورزشی باشگاهشان پیروی می کنند. علیرغم جنبه های مثبت «اولتراها»؛ رفتار آن ها گاهی اوقات می تواند از مرز خشونت عبور کند که بعضاً «جریمه» و مجازات» را برای باشگاهشان نیز در پی دارد. با این وجود، برای بسیاری از طرفداران فوتبال، «اولتراها» نمادی از هیجان خالص و حمایتی بی رقیب اند. آن ها به بازی ها، یک جلوه سینمایی می دهند؛ آن هم از نوع اکشن!

### سرچشمه «اولتراها» از کجاست؟

گفتیم که اصطلاح Ultras در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰ در «ایتالیا» سرچشمه گرفت؛ و زود به یک «جنبش» تبدیل شد. «جنبش اولترا» به سرعت در سراسر اروپا گسترده شد و از مرزهای این قاره هم فراتر رفت؛ تاجایی که امروزه از این اصطلاح برای توصیف هواداران پُرشور فوتبال در سراسر جهان استفاده می شود و گروه های متعددی وجود دارند که بسیاری از آن ها برای فوتبال دوستان، به یک «بزند» هم تبدیل شده اند. «جنبش اولترا» در ابتدا از جنبش های ضد فرهنگی و سیاسی آن زمان الهام می گرفت و خود «اولتراها» نیز به عنوان «نیروی ضد فرهنگی در دنیای فوتبال» تلقی می شدند. آن ها به خاطر اشتیاقی غلوا میز و شیوه حمایتی پراغراق، داری بُعد هویتی ویژه ای شدند؛ طوری که می توان یک «هوادر» را از یک «اولترا» به راحتی تمییز داد و تفکیک کرد. «اولتراها» علاوه بر طراحی تشویق ها و فعالیت های خاص برای مسابقات مهم تیمشان (که اساساً جنبه فوتبالی و درکل، ورزشی دارند)؛ به «رویکردهای غیرفوتبالی» نیز معروف بوده اند. بسیاری از گروه های «اولترا»، در فعالیت های اجتماعی و سیاسی، خارج از استادیوم فوتبال نیز شرکت دارند. ترکیب «شور فوتبالی» و «نگاه سیاسی» به یک ابداع جذاب رسید که «جنبش اولترا» را به «پیشرانهای تأثیرگذار» در دنیای فوتبال تبدیل کرد. گسترش و رشد این جنبش، وارد مسیری تکاملی شد و خود را با زمینه های فرهنگی و سیاسی جوامع مختلف سازگار کرد. در برخی کشورها، «اولتراها» سازمان دهی شده تر و پیچیده تر شدند؛ آن ها در کنار حمایت همیشگی شان از تیم محبوبشان، حالا به عنوان مُجری «نمایش هایی برنامه ریزی شده» که اهدافی جز فوتبال را دنبال می کند، نیز وارد عمل شدند؛ گرچه این فعالیت ها هم در محدوده همان شیوه های رایج و مرسوم در فرهنگ اولترایی بوده است؛ آوازهای گروهی، تحرکات تیغوسی، به دست گرفتن نمادها و پوسترها و تصاویر و پرچم ها؛ البته با هدفی از پیش تعیین شده. در بعضی کشورها، «اولتراها» بیشتر با «هولیکانیسم» (لات بازی یا آشوبگری در قالب گفتارها و رفتارهای نفاق افکن و غیرقانونی که شامل قلدری و وندالیسم نیز می شود) و خشونت همراه شدند که ورود نیروهای امنیتی به جریان مسابقات را هم به دنبال داشت. با وجود این تفاوت ها؛ اصول اصلی «جنبش اولترا» در سراسر جهان، «یکسان» است.

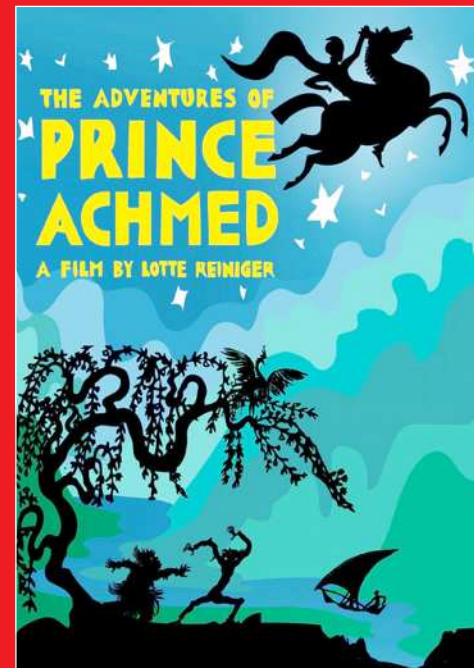
### تفاوت «هولیکان ها» و «اولتراها»

«اولتراها» معمولاً بر روی گروه اصلی بنیان گذاران یا رهبران (که کنترل اجرایی را در دست دارند و لیبر هواداری به شمار می روند) متمرکز؛ و در قالب زیرگروه های کوچک تر برپایه مکان ها، آشنایی ها، مواضع مشترک و ... سازمان دهی می شوند. «اولتراها» تمایلی ندارند از مدهای پوششی و بنرها و پرچم هایی مزین به نام و نمادهای تیمشان، استفاده کنند. برخی از آن ها حتی تأمین «بودجه» لازم برای اقدامات نمایشی خود را در قالب فعالیت های خودجوش هواداری» انجام می دهند. گروه «اولترا» می تواند از تعداد انگشت شماری هوادار تا صدها یا هزاران نفر باشد؛ در حالی که جمع های بزرگ تر اغلب بخش های کامل یک استادیوم را قرق می کنند. آن ها اغلب نماینده های دارند که به طور منظم با «مالکان باشگاه» برای هماهنگی ها، رزرو بلیت، تخصیص جایگاه و ارائه امکانات و نوع تشویق ها و هر برنامه احتمالی، در ارتباط اند. برخی از باشگاه ها برای آن ها، امکانات رفاهی



# فیلم‌هایی که پیش از مرگ باید ببینید!

«ماجراهای شاهزاده احمد» یک پویانمایی آلمانی، محصول سال ۱۹۲۶ ساخته «لوته راینیگر» است. این اثر را باید قدیمی‌ترین فیلم بلند انیمیشنی نامید که باقی مانده است. دو نمونه قبلی، در آرژانتین و توسط Quirino Cristiani ساخته شده بود؛ اما اثری از آن‌ها در آرشیوها باقی نمانده. «ماجراهای شاهزاده احمد» به شیوه‌ای خلق شده که آن را «سیلوئت» می‌خوانند و از ابداعات تکنیکی «راینیگر» بوده؛ که تصاویر در آن به شکل اشباح و سایه‌های نمایش داده می‌شوند. این کار معمولاً با نور پس‌زمینه و تکان دادن کاراکترهای مقوایی مقابل لنز انجام می‌شود. چند انیماتور معروف آوانگارد آن زمان؛ از جمله «والتر روتمان»، «برتولد بارتوش» و «کارل گچ»، در ساخت این اثر، با «راینیگر» همکاری کردند. قصه این فیلم براساس روایاتی شاخص از «هزارویک‌شب» است؛ از جمله «علاءالدین»، «شاهزاده احمد و پری بانو» و «اسب آبنوس». ماجرا از آنجا آغاز می‌شود که یک جادوگر آفریقایی، به خلیفه پیشنهاد می‌دهد تا به‌ازای فروش اسب پرنده، دختر وی؛ «دینارساد» را تصاحب کند و برای ترغیب او پیشنهاد می‌دهد که این اسب عجیب را امتحان کند. شاهزاده سوار بر اسب پرنده بالا و بالاتر می‌رود؛ زیرا نمی‌داند چطور آن را کنترل کند. او در سفر به سرزمین‌های دور، درگیر ماجراهای جادویی می‌شود؛ مثل ملاقات با علاءالدین، جنگ با شیاطین و عاشق شدن ... «راینیگر» چندین سال (از ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۶) را برای ساخت این فیلم صامت ۶۵ دقیقه‌ای صرف کرد. هر فریم آن باید با زحمت فیلم‌برداری می‌شد و برای خلق آن، به ۲۴ فریم در ثانیه نیاز بود. دلیل انتخاب یک قصه پربانی نیز بر این ایده استوار بود که اثر اکشن تولید شود که نمایشی رویدادهای آن جز با انیمیشن، امکان پذیر نباشد. یک بانکدار برلینی به نام «لوتیس هاگن» بود که فیلم را تأمین کرد و به تیم تولید پیشنهاد داد که از اتاق زیر شیروانی گاراژ او به عنوان استودیو استفاده کنند. برای ساخت این انیمیشن، روش‌های جالبی به‌کار گرفته شد؛ مثلاً شبی پرستاره را با نگر داشتن مقوایی با سوراخ‌های کوچک مقابل نور قوی، خلق کردند؛ یا از تکه‌های دستمال کاغذی روی هم برای ایجاد امواج آب‌ها استفاده کردند. «ولفگانگ زلر»؛ آهنگساز آلمانی نیز وظیفه ساخت آهنگ‌های پروژه را عهده‌دار شد. فیلم در معرض نابودی قرار داشت؛ اما طی سال‌های ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹ بازسازی رویش صورت گرفت و به شکل رنگی درآمد. این فیلم در زمان اکران، به فروش کمی بیش از ۱۰۰ هزار دلار دست یافت.



## ماجراهای شاهزاده احمد



### بندیکت ولس تولد: ۱۹۸۴ در آلمان

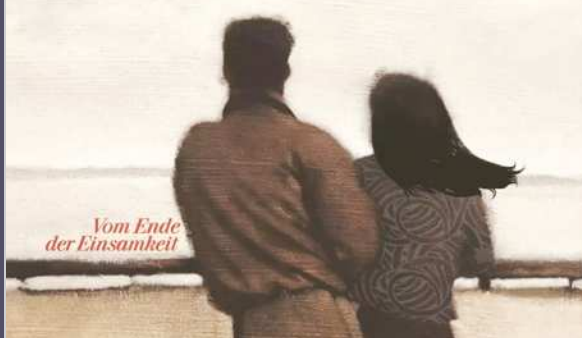
در مونیخ به دنیا آمد. در شش سالگی پس از جدایی والدینش و مشکلات متعدد، سفر اجتناب‌ناپذیرش را در سه مدرسه شبانه‌روزی و حضانت‌های موقت آغاز کرد. پس از فارغ‌التحصیلی از دبیرستان در سال ۲۰۰۳، تصمیم گرفت به دانشگاه نرود، در عوض، به «برلین» نقل مکان کرد و آنجا وقت خود را به نویسندگی اختصاص داد. مدت‌ها با انجام کارهای عجیب و غریب امرار معاش می‌کرد؛ در حالی که سال‌ها دست‌نوشته‌هایش توسط ناشران و ژانسن‌های ادبی رد می‌شد. اولین رمانش؛ «آخرین تابستان یک» در سال ۲۰۰۸ منتشر و با استقبال گسترده مواجه شد. این رمان، در سال ۲۰۱۵ با بازی «کریستین اولمن» به فیلم تبدیل شد. دومین رمانش به نام Spinner را سال ۲۰۰۹ منتشر کرد؛ اما اثری بعدی‌اش بود که او را به شهرت جهانی رساند. در واقع در سال ۲۰۱۶ برای سومین رمانش؛ «پایان تنهایی» که مورد توجه منتقدان قرار گرفت و بیش از یک سال در فهرست پرفروش‌های آلمان قرار گرفته بود، «جایزه ادبیات اروپا» را دریافت کرد. این نویسنده سرانجام پس از سال‌ها سکونت در «بارسلونا»، تازگی‌ها به «برلین» بازگشته است.

## پایان تنهایی

بندیکت ولس



ترجمه حسین تهرانی



«پایان تنهایی» رمانی ست خانوادگی و درعین حال داستانی ست درباره عشق و دوست‌داشتن. راوی داستان، با مرور خاطرات و وقایعی که زندگی او و خانواده‌اش را تحت‌تأثیر قرار داده؛ روایتی پرکشش، تکان‌دهنده و تأثیرگذار خلق می‌کند. قدرت بیان و نگاه انسانی نویسنده به قضایا، درعین داشتن زبانی ساده و قابل فهم برای همه؛ و خلق شخصیت‌های به‌یادماندنی، از ویژگی‌های درخور توجه اوست. این کتاب، جزو آثار تقدیرشده و پرمخاطب ادبیات آلمان بوده و نظر منتقدان و اهل ادب را به خود جلب کرده. سه هفته بی‌وقفه، در فهرست «۱۰ کتاب پرفروش آلمان» قرار داشت و همین نشان می‌دهد که چقدر می‌تواند برای مخاطبان رمان‌های آلمانی، انتخاب و سوسه‌برانگیزی باشد. نسخه انگلیسی آن، توسط «شارلوت کالینز» ترجمه و در سال ۲۰۱۸ منتشر شد. اولین کتاب «ولس» (بعضاً «ولز») بود که به‌زبان انگلیسی ترجمه شد. پدر و مادر «ژول مورو» در یک تصادف رانندگی کشته می‌شوند. «ژول» که زمانی سرزنده و تترس بود، در مدرسه شبانه‌روزی ثبت‌نام می‌کند؛ جایی که او و خواهر و برادرش (مارتی و لیزا) مجبور به زندگی جدا از هم هستند، به درون خود عقب‌نشینی می‌کند و ترجیح می‌دهد در خاطرات خود زندگی کند؛ تازمانی که با «آلوا»؛ روح خویشاوندی که در غم خودش گرفتار شده، ملاقات می‌کند. ۱۵ سال می‌گذرد و خواهران و برادران با یکدیگر غریبه می‌مانند و درگیر یک تراژدی می‌شوند و در تلاش برای بازیابی خانواده‌ای که قبلاً بودند، گویا ناکام می‌مانند. این، یک حماسه خانوادگی کالیدوسکوپیک که از طریق زندگی شکسته سه خواهر و برادر «مورنو» روایت می‌شود، در کنار یک داستان عاشقانه متزلزل. «پایان تنهایی» یک مراقبه خیره‌کننده در قدرت خاطرات ماست؛ از آنچه می‌توان از دست داد و آنچه هرگز نمی‌توان رها کرد. «بندیکت» با دلسوزی بی‌نظیر و نثری درخشان و تأثیرگذار، با معنای یافتن راهی برای زندگی مبارزه می‌کند؛ در حالی که هرگز امید خود را از دست نمی‌دهد که کسی را برای همراهی با شما پیدا کند. در بخشی از کتاب می‌خوانیم: اقامتگاهی که من و خواهر و برادرم پس از مرگ والدینم به آنجا رفتیم، برخلاف آنچه در ابتدا انتظار داشتیم، از آن دست اقامتگاه‌های مجلل نبود که زمین تنیس و هاکی و کارگاه کوزه‌گری دارند؛ بلکه اقامتگاهی دولتی در روستا بود؛ متشکل از دو ساختمان خاکستری و یک سالن غذاخوری در محوطه‌ای که مدرسه هم آنجا واقع بود. صبح‌ها با بچه‌های روستا به مدرسه می‌رفتیم. بعد از ظهرها و شب‌ها را در اتاقمان، کنار دریاچه یا در زمین فوتبال سپری می‌کردیم. آدم به این زندگی پادگانی عادت می‌کرد ... این اثر با ترجمه حسین تهرانی در ۳۱۲ صفحه با قیمت ۳۲ هزار تومان توسط انتشارات «ققنوس» منتشر شده است.

# Rolling Stone

## اسطوره‌های موسیقی به روایت



### پسی اسمیت؛ ملکه بلوز

«پسی اسمیت» (۱۵ ژانویه ۱۸۹۴-۲۶ ژانویه ۱۹۳۷) یک خواننده سبک بلوز آفریقایی-آمریکایی بود که در عصر جَز شهرت بسیار داشت. او با لقب «ملکه بلوز» محبوب‌ترین خواننده زن این سبک در دهه ۳۰ بود. او که سال ۱۹۸۹ وارد «تالار مشاهیر راک اند رول» شد، تأثیر عمده‌ای بر خوانندگان دیگر بلوز و جَز داشت. وقتی والدینش فوت کردند، کم‌سن بود و همراه شش خواهر و برادرش، با اجرا در گوشه‌وکنار خیابان، زنده ماندند. او شروع به اجرای تورهای موزیک کرد و به گروهی پیوست که «ما رینی» (یکی از اولین خوانندگان حرفه‌ای مطرح موسیقی بلوز در ایالات متحده) عضو آن بود. سپس به فعالیت‌های انفرادی ادامه داد و حرفه ضبط موفقیت‌آمیزش را با کمپانی Columbia Records در سال ۱۹۲۳ آغاز کرد؛ گرچه عمر فعالیت حرفه‌ای او به دلیل تصادف اتومبیل که باعث مرگش در ۴۳ سالگی شد، کوتاه بود. قطعات Nobody Knows You When You're Down and Out و Need a Little Sugar in My Bowl را باید از معروف‌ترین آثار این هنرمند نام برد.

### ورا نام تهمینه سهراب کرد

«زن» از دخمه تاریخ برمی‌خیزد و به فرمان «گردآفرید» و «تهمینه»؛ آهنگ افشاگری می‌کند. او مدعی می‌شود آنچه از داستان «رستم و سهراب» شنیده‌ایم، دروغی بیش نیست و راست و درست سخن این است که از ابتدا پدر و پسر یکدیگر را می‌شناسند و در سر، اندیشه‌هایی می‌پروراند که ناخواسته زندگی زنان داستان را دگرگون می‌کند!... میترا شجاعی، دانیال تفرشی، سید محسن میرهاشمی و مهتاب باجلان؛ بازیگران این نمایش به نویسندگی و کارگردانی حسین تفتنگدار هستند که تا ۱۰ دی ماه ساعت ۱۸ (۷۰ دقیقه) در «تئاتر شهر (سالن سایه)» میزبان علاقه‌مندان است. در توضیحات اثر آمده که از همراه داشتن فرزندان زیر ۱۲ سال خودداری کنید.

## ورا نام تهمینه سهراب کرد

نویسنده و کارگردان: حسین تفتنگدار  
تهیه کننده و آهنگساز: محسن کبیرزاد  
بازیگران: پرنده، پوریا، سمانه،  
سینا شجاعی  
دانیال تفرشی  
محسن میرهاشمی  
مهتاب باجلان

تئاتر شهر  
ساعت: سه شنبه تا پنجشنبه از ساعت ۱۸:۰۰ تا ۱۹:۰۰



## «بازار»؛ درد مشترک صنایع دستی

استان «سمنان» به واسطه اقلیم و جغرافیایی که دارد، همواره مورد توجه گردشگران بوده و در نتیجه، سالانه پذیرای هزاران گردشگر داخلی و خارجی و نزدیک به ۱۸ میلیون زائر رضوی است که از مسیر «سمنان» برای تردد به سمت مشهدالرضاع عبور می‌کنند. این حجم از گردشگران و زائران رضوی یک ظرفیت ویژه برای بهره‌برداری اقتصادی به نفع مردم و تولیدگران؛ به خصوص فعالان حوزه گردشگری و صنایع دستی است؛ اما مشکل اینکه به‌وضوح برنامه‌ای برای این مهم در استان نیست. کارشناسان نیز عقیده دارند که ما ظرفیت‌های مهمی در حوزه صنایع دستی و گردشگری در استان سمنان داریم که حتی مردم بومی منطقه هم از وجود آن‌ها بی‌خبرند چه رسد به گردشگران داخلی و خارجی؛ پس تا این غفلت‌ها هست، نمی‌توانیم شاهد شکوفایی اقتصادی گردشگری و صنایع دستی در این ناحیه از ایران باشیم. امسال استان «سمنان» شاهد دو رویداد بسیار مهم در حوزه گردشگری بود که یکی انتخاب «سمنان» به عنوان نماینده ایران در «کنسرسیوم گردشگری جاده ابریشم» با حضور ۲۰ کشور از جمله «چین»؛ و دیگری ثبت شش «کاروانسرای شاه عباسی» استان در «فهرست میراث بین‌المللی» که می‌تواند نشان از جاه‌به‌های گردشگری خوب استان باشد؛ گرچه فقدان برنامه‌ریزی مدون، به‌کارگیری سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه گردشگری و صنایع دستی در معادلات مدیریتی استان «سمنان»، نداشتن طرح‌های جامع گردشگری، عدم برندسازی و معرفی صنایع دستی استان «سمنان» و فقدان حتی یک بازارچه صنایع دستی دائمی در استان به‌وضوح بر این رویدادها سایه افکنده است. مدیرکل میراث فرهنگی «سمنان» با اشاره به ظرفیت عظیم استان در بحث صنایع دستی، گفت: «هفتمین دوره داوری آثار صنایع دستی با عنوان مهر اصالت با حضور چند استان در شاهرود برگزار شد و خوشبختانه ۳۳ اثر از استان توانستند مهر اصالت کالا دریافت کنند». امیر کرم‌زاده بایان اینکه در شش دوره قبل که این داوری‌ها صورت گرفته بود ۵۳ اثر استان توانسته بودند «مهر اصالت کالا» دریافت کنند، گفت: «با احتساب پذیرفته‌شدگان دوره جدید باید گفت که ۸۶ اثر استان هم‌اکنون مهر اصالت دارند که می‌تواند زمینه‌ساز حضور آن‌ها در رویدادهای ملی گردشگری و صنایع دستی باشد». وی بایان اینکه نه آثار صنایع دستی هنرمندان استان دارای «مهر اصالت بین‌المللی» هستند، افزود: «شماره‌دوای ابریشم، پارچه بافی سنتی، تولیدات چرم دست‌دوز، تانیه بافی، شماره‌دوزی و مصنوعات چوبی و... در زمره هنرهای استان هستند که توانسته‌اند مهر اصالت دریافت کنند». مدیرکل صنایع دستی «سمنان» بایان اینکه بازارچه صنایع دستی دائمی استان ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، گفت: «با تکمیل این زیرساخت صنایع دستی هنرمندان از سراسر استان به‌نمایش گذاشته می‌شود». یکی از مهم‌ترین معضلات صنایع دستی «سمنان» فقدان بازارچه صنایع دستی و در واقع، بازار فروش است. یک فعال حوزه صنایع دستی بایان اینکه ظرفیت‌های خوبی در زمینه تولید صنایع دستی در استان وجود دارد؛ اما مشکل ما بازار فروش است، گفت: «در هیچ برهه‌ای با حضور هنرمندان توانمند، صنایع دستی استان مشکل تولید نداشته؛ بلکه همیشه بازار فروش، معضل اصلی هنرمندان صنایع دستی استان است». فاطمه امیری بایان اینکه امروز بسیاری از صنایع دستی «سمنان» توانسته‌اند به ثبت ملی برسند و برخی صنایع دستی مانند تانیه بافی یا سبک بافندگی شماره‌ای سنگسر و فرش خودرنگ این ایل حتی به نام استان ثبت شده، گفت: «تمام این ظرفیت‌ها بدون برندسازی و ایجاد شرایط فروش، هیچ دردی را دوا نمی‌کند». وی با اشاره به افزایش بی‌سابقه هزینه تأمین اقلام اولیه مرتبط با تولید صنایع دستی از چسب، چوب، چرم، نخ و... افزود: «تولید صنایع دستی در استان روزبه‌روز سخت‌تر و گران‌تر شده و در مقابل، حمایت مسئولان برای فروش محصولات تولیدی هنرمندان روزبه‌روز کمتر؛ در نتیجه، به نظر نمی‌رسد آینده خوبی را بتوان برای صنایع دستی استان متصور بود؛ زیرا اگر هنرمند اثر خود را نفروشد نمی‌تواند آثار بعدی را تولید کند». دولت اما برای کارگاه‌های صنایع دستی و تولیدات خانگی تسهیلاتی را در نظر گرفته؛ اما به عقیده یک فعال دیگر حوزه صنایع دستی استان، این تسهیلات کمک بلاعوض نیستند؛ بلکه باید بازپرداخت شوند و وقتی هنرمند صنایع دستی محصولی که با وام تولید کرده را نتواند بفروشد، چطور می‌تواند به بانک بدهی خود را پرداخت کند. حسین گلی بایان اینکه مشکل در فروش است؛ و تسهیلات بانکی به دردی نمی‌خورد، افزود: «همه مشکلات هنرمندان صنایع دستی استان که نقدینگی یا سرمایه در گردش نیست؛ بلکه هنرمند ما باید چرخه مالی داشته باشد که بتواند اقلام اولیه را تأمین و حتی اقساط بانک را پرداخت کند».

محمد حسن مقدم‌نیا/مهر



احمد تولکلی؛ سرپرست معاونت امور عمرانی استانداری مازندران بایان اینکه شهرداری‌ها ملزم به انجام اقدامات کاهش آلودگی هوادر مناطق مرکزی و پرتردد شهر هستند، گفت: «وضعیت آلودگی هوای بخش‌هایی از آمل و نور به‌خاطر وجود گردوغبار معادن، وحشتناک شده و باید فوراً به مسئولین محیط‌زیست و معادن این دو شهرستان کتباً تذکر داد. یادمان نرود که محیط‌زیست، حق الناس است».



سید محمدرضا طالبی؛ معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری خراسان جنوبی گفت: «اینکه اغراض شخصی را دخیل کنیم، از آفت‌های مطالبه‌گری ست. مطالبه‌گران باید قبل از رسانه‌ای کردن موضوعات مختلف، صحت و سقم آن‌را از مسئولان مربوطه جویا شوند تا از تبعات بعدی جلوگیری شود». او البته به برهیز از انتشار اطلاعات و اظهارنظرهای نادرست و بازی کردن با آبروی افراد نیز تأکید کرد.

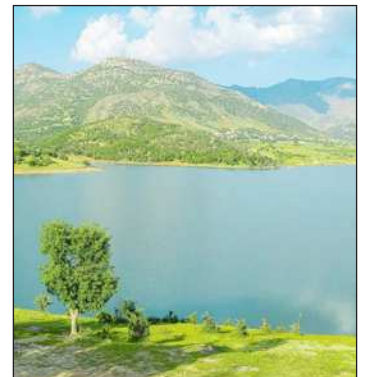


احسان یاور؛ معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری لرستان با اشاره به نقش اندیشه‌ورزی در حل مسائل اجتماعی و باتأکید بر لزوم همکاری در سطوح مختلف و ارائه خرد جمعی این حوزه گفت: «لازم است حوزه اندیشه‌ورزی استان در این زمینه تعامل لازم را با دستگاه‌های اجرایی داشته باشد. یکی از مهم‌ترین مسائل اجتماعی که گریبان‌گیر ما شده، موضوع سکونتگاه‌های غیررسمی است؛ باید برایش فکری کرد».



## دانستنی‌های سفر به بانه

«بانه» یکی از شهرهای «کردستان» است که در شمال غربی این استان و نزدیک مرز ایران و عراق قرار گرفته و از شمال با استان «آذربایجان غربی» و شهر «سردشت» هم‌جوار است. این شهر به دلیل قرارگیری در ارتفاعات، میانگین دمای بالایی ندارد و از آب‌وهوای سرد و معتدل کوهستانی برخوردار است. طبیعت چشم‌نواز و هوای مطلوب این منطقه در بهار، این فصل را به بهترین زمان سفر به «بانه» تبدیل کرده است؛ اما در تابستان، روزهای آن می‌تواند گرم باشد؛ هرچند در شب دمای معتدلی دارد. در صورتی که در فصل‌هایی غیر از تابستان به این شهر سفر می‌کنید، حتماً لباس گرم به همراه داشته باشید؛ خصوصاً که این شهر در مناطق برفگیر ایران واقع شده و در اواخر پاییز و در زمستان برای سفر به این شهر به لباس و تجهیزات مناسب نیاز است. «بانه» نظیر بسیاری از دیگر شهرهای مرزی ایران، به واسطه بازارچه و پاساژهایی شناخته می‌شود که در آن‌ها محصولات خارجی با قیمت مناسب‌تر نسبت به شهرهای بزرگ به فروش می‌رسند. قطعاً خرید و گشت‌وگذار در مراکز خرید شهر مرزی «بانه»، جذاب‌ترین بخش سفر برای علاقه‌مندان خرید است؛ خصوصاً که تنوع محصولاتی که در این شهر به فروش می‌رسد، بیشتر از دیگر شهرهای مرزی است و از لوازم خانگی مختلف و لوازم کوهنوردی و گردشگری گرفته تا لوازم صنعتی و پوشاک در مغازه‌های آن پیدا می‌شود. «مجمع بهشت» بزرگ‌ترین مرکز خرید «بانه» بوده که از پوشاک تالوارم خانه و لوازم‌آرایی و بهداشتی در آن وجود دارد. «پاساژ ابراهیمی» و «پاساژ خدیری» نیز از قدیمی‌ترین پاساژهای «بانه» هستند. این دو، در کنار یکدیگر قرار گرفته و «پاساژ ابراهیمی» به عنوان مرکز فروش موبایل، دوربین و لوازم جانبی دیجیتال شناخته شده است. هرچند شهرت این شهر وابسته به مراکز تجاری آن است؛ اما تاریخ، فرهنگ و طبیعت این منطقه کم از دیگر شهرهای دیدنی «کردستان» ندارد و چنانچه از طرفداران خرید نیستید یا در پی دیگر جاهای دیدنی «بانه» هستید، می‌توانید به «کوه آریابا» که به نوعی نماد شهر «بانه» محسوب می‌شود، سر بزنید و از طبیعت زیبای آن لذت ببرید. دو پارک کوهستانی «دککاتان» و «پیرمراد» چشم‌انداز زیبایی به «بانه» دارند. «دشت سورین» نیز از تفرجگاه‌های محبوب «بانه» است که در ۱۲ کیلومتری جنوب شرق «بانه» و در «جاده مریوان» قرار دارد. از روستاهای اطراف «بانه» باید به «سبدلو»، «نجنه» و «شوی» اشاره کرد. با سفر به روستاهای اطراف «بانه» می‌توانید مناظر چشم‌نواز، طبیعت بکر، چشمه‌های پرآب، مراتع جنگلی و کوهستانی نهایت لذت را ببرید. روستای «نژو» در غرب «بانه»، علاوه بر زیبایی طبیعی، قلعه‌ای از دوران پیش از اسلام به یادگار دارد که به آن «قلعه نژو» یا «قلعه نژو» می‌گویند. هرچند «بانه» نیز مانند دیگر شهرهای «کردستان» از صنایع دستی زیبا نظیر فرش و گلیم دستیافت، گیوه، محصولات چوبی و لباس‌های بهره‌مند است؛ اما مانند اغلب دیگر شهرهای مرزی یا مناطق آزاد، آنچه عمده گردشگران به یادگار می‌برند، شامل اجناس و محصولات وارداتی است که در بازارها و پاساژها به فروش می‌رسد. غذاهای محلی «بانه» دست‌کمی از دیگر شهرهای «کردستان» ندارند. مردم این شهر نیز اغلب از مواد اولیه طبیعی این استان کوهستانی برای تهیه غذا استفاده می‌کنند و از معروف‌ترین غذاهایش باید به «خورشت خلال بادام»، «رشته‌پلو»، «ساور پیلو»، «آش دوغ»، «آش گزنه»، «ترخینه» و «نخودپخته» اشاره کرد. یکی دیگر از مناطق دیدنی «بانه» سد این شهر است؛ در «کیلومتری «بانه» به طرف «سقر»، دریاچه سد؛ یکی از قشنگ‌ترین جاها برای گذران روز است. پوشش جنگلی اطراف دریاچه و بکر بودن آن و زیبایی‌اش وقتی از بالای «گردنه خان» به آن نگاه کنید، دوچندان می‌شود. شهر زیبا و دیدنی «بانه» در ارتفاع ۱۵۴۰ متری از سطح دریا قرار دارد و جزو مناطق کوهستانی «کردستان» به حساب می‌آید؛ از این رو، زمستان‌های «بانه» سرد و یخبندان است. «بانه» از شهرهای مرزی است که به خاطر داشتن خاک حاصلخیز، منابع آب کافی و آب‌وهوای کوهستانی، بخش وسیعی از آن به «جنگل‌های انبوه بلوط» اختصاص یافته است. در بخش جنگلی شهر «بانه»، حیوانات با خیال آسوده از بابت حضور انسان‌ها، به زندگی خود ادامه می‌دهند و شما می‌توانید شاهد حضور پستانداران و پرندگان بسیاری در جنگل‌های شهر «بانه» باشید.



### ۳۰ آذر؛ شب یلدا

نزدیک به چند هزار سال است آخرین شب پاییز یعنی «شب یلدا» که تاریک‌ترین و درازترین شب سال است، توسط ایرانیان جشن گرفته می‌شود و با آیین و رسوم مختلف این شب به یادماندنی را در کنار هم سپری می‌کنند؛ شب زیبایی که در شهرهای مختلف ایران آداب و رسومی دارد و شب نشینی‌هایی که طی آن توسط مردم در اقصی نقاط کشور برگزار می‌شود، سنتی دیرینه محسوب می‌شود که تا امروز نیز نه تنها از ارزش آن چیزی کم نشده است؛ بلکه جایگاه بسیار ویژه‌ای نزد ایرانیان یافته است. «شب یلدا» به زمان بین غروب آفتاب از تاریخ ۳۰ آذرماه؛ یعنی آخرین روز پاییز تا طلوع آفتاب ۱ دی ماه؛ یعنی نخستین روز زمستان مربوط می‌شود، مصادف با «انقلاب زمستانی» در نیمکره شمالی است؛ از این رو، از آن تاریخ به بعد طول شب کوتاه‌تر و طول روز بیشتر می‌شود. «یلدا» برگرفته از یک واژه سریانی است که به تولد و زایش معنا شده. سریانی، زبان رایج مسیحی‌ها بوده که از تحقیق و بررسی در کتب تاریخی واژه‌نامه‌ها کسب شده. دانشمند بزرگ و تقویم‌نویس «ابوریحان بیرونی» با نام «میلاد اکبر» از «شب یلدا» یاد می‌کند و آن را «میلاد خورشید» دانسته است. واژه «یلدا» دقیقاً مشخص نیست چطور و چه زمانی به زبان فارسی ورود کرده است. این‌گونه از تاریخ برآمده که مسیحیان اولیه که در روم زندگی می‌کردند، دچار سختی‌های فراوان بودند؛ در همان حال، عده‌ای از آن‌ها تصمیم به مهاجرت به ایران می‌گیرند و به خاطر نزدیک بودن فرهنگ‌ها، این واژه به زبان فارسی راه پیدا می‌کند. تاریخچه و پیشینه «یلدا» به زمان‌های بسیار گذشته برمی‌گردد ولی مشخص نیست قدمت دقیق آن به چه زمانی تعلق دارد. بسیاری از باستان‌شناسان ۷۰۰۰ سال پیش را برای تاریخ «شب یلدا» مطرح کرده‌اند. ظروف سفالی دوران قبل از تاریخ را به استناد گرفته‌اند؛ چراکه نقوش حیوانی ماه‌های ایرانی نظیر عقرب و قوچ داخل این ظرف‌ها حک شده‌اند. باین تفاسیر، آنچه به عنوان «شب یلدا» به رسمیت شناخته شده، به ۵۰۰ سال پیش از میلاد برمی‌گردد و تاریخ ورود آن به تقویم رسمی ایرانیان باستان، به زمان «داریوش یکم» مربوط می‌شود؛ تقویمی که شامل گاه‌شماری مصری‌ها و بابلی‌هاست.



## موسسه نیکوکاری رعداالغدیر ویژه معلولین جسمی - حرکتی



### درباره موسسه:

موسسه نیکوکاری رعداالغدیر از جمله تشکلهای مردم نهادی است که به منظور ارتقای توانایی های افراد توان یاب (معلولین جسمی - حرکتی) در سال ۱۳۸۰ به همت چند تن از افراد نیکوکار در منطقه جنوب غرب تهران تاسیس گردیده است. این موسسه در حال حاضر دارای ۱۴ مرکز مشابه در کشور می باشد.

### اهداف موسسه:

- توانبخشی حرفه ای و توانمندسازی روحی و اجتماعی
- خود کفایی اقتصادی
- حفظ و تقویت عزت نفس و ارتقاء کرامت انسانی توان یابان
- از طریق ایجاد کارگاه های اشتغالزایی و کارآفرینی با مشارکت های مردمی

### خدمات رایگان موسسه:

- آموزش فنی و حرفه ای منجر به اشتغال
- توانبخشی (کار درمانی و گفتار درمانی) از زمان تولد تا بزرگسالی
- درمان و دندانپزشکی
- اشتغال و خود اشتغالی
- سرویس ایاب و ذهاب

**کلیه خدمات به صورت کاملاً رایگان به  
توان یابان عزیز ارائه می گردد.**

**[www.Raad-Alghadir.org](http://www.Raad-Alghadir.org)**

شماره حساب: ۲۴۴۲۹-۳۵۱۰

بانک تجارت بنام موسسه نیکوکاری رعداالغدیر

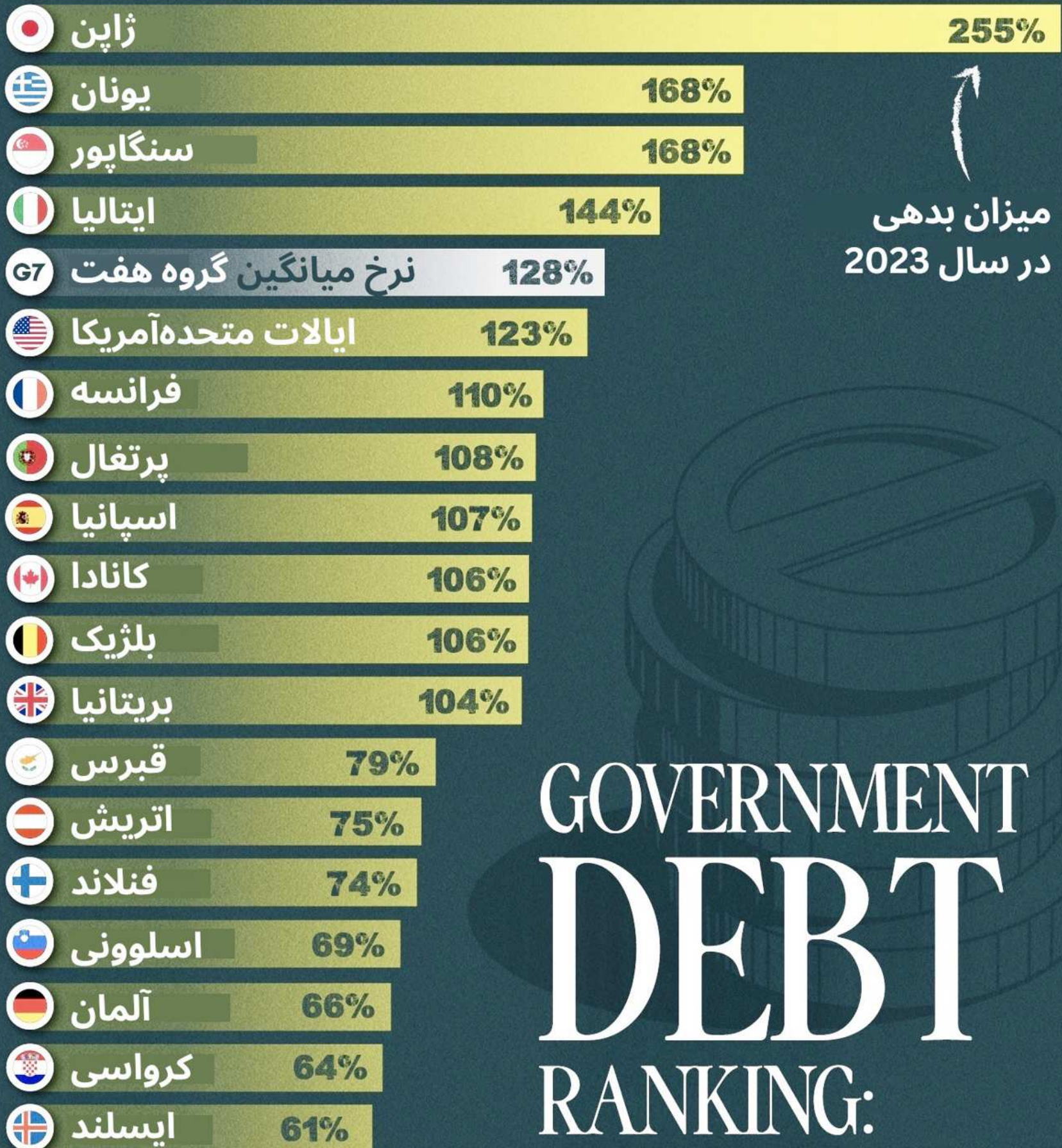
شماره کارت بانک پارسیان بنام موسسه نیکوکاری رعداالغدیر

۶۲۲۱۰۶۱۰۸۰۰۰۰۹۳۰

دفتر مرکزی: یافت آباد، میدان الغدیر، خیابان جواد زندیه، ضلع شمالی پارک شهدای یافت آباد

تلفن: ۴-۶۶۳۰۵۳۵۲





میزان بدهی  
در سال 2023

# GOVERNMENT DEBT RANKING:

## رتبه‌بندی اقتصادهای پیشرفته بر مبنای بدهی!

مهرداد نظری  
mehrdad\_nazery@yahoo.com

میزان بدهی یک دولت، یک «شاخص حیاتی» برای پایداری مالی آن است. اگر بدهی بیش از حد «بالا» باشد، به‌ویژه به‌عنوان درصدی از «تولید ناخالص داخلی (GDP)» ممکن است نشان‌دهنده چالش‌هایی در انجام تعهدات مالی باشد که بالقوه منجر به بی‌ثباتی اقتصادی می‌شود. این داده‌نما با استفاده از نسبت «بدهی ناخالص» به «تولید ناخالص داخلی»، بدهی‌های دولت را طبق جوامع از نظر اقتصادهای پیشرفته رتبه‌بندی می‌کند؛ که اساس آن، گزارش «چشم‌انداز صندوق بین‌المللی پول» است. از ۲۰ اقتصاد تجزیه و تحلیل شده، ۱۱ اقتصاد دارای نسبت بدهی بیش از ۱۰۰ درصد هستند! در صدر آن‌ها نیز «ژاپن» قرار دارد که بدهی ملی آن برای دودهه بالای ۱۰۰ درصد «تولید ناخالص داخلی» باقی مانده و در سال جاری میلادی، به ۲۵۵ درصد رسیده است.



**Jerry Rice**



### جری رایس؛ دنیایی با آمار خیره کننده!

«جری لی رایس» (متولد ۱۳ اکتبر ۱۹۶۲)؛ بازیکن بازنشسته فوتبال آمریکایی ست که به مدت ۲۰ فصل در «لیگ ملی فوتبال (NFL)» حضوری باشکوه داشت. او سه عنوان قهرمانی «سوپربول» را با تیم «سانفرانسیسکو ۴۹ ای ها» به دست آورد؛ قبل از آنکه دو دوره کوتاه تر در آخر دوران حرفه ای اش، با دو باشگاه «اُکلند ریدرز» و «سیاتل سی هاوکس» ثبت کند. «رایس» که به دلیل توانایی فوق العاده اش در گرفتن توپ؛ و البته رکوردهای بی شمارش «جهان» نامیده می شود، به شکلی گسترده «بزرگ ترین گیرنده تمام دوران» و از «بهترین بازیکنان تاریخ NFL» در نظر گرفته می شود. بیوگرافی او در وبسایت رسمی «تالار مشاهیر فوتبال حرفه ای»، او را چنین تعریف کرده است: «فعال ترین گیرنده در تاریخ NFL با آماری خیره کننده!» در ۱۹۹۹، سایت The Sporting News او را در رتبه دوم پس از «جیم براون» در فهرست «۱۰۰ بازیکن برتر فوتبال آمریکایی» قرار داد. در سال ۲۰۱۰ نیز توسط شبکه NFL Network به عنوان «بهترین بازیکن تاریخ NFL» انتخاب شد. او با Mississippi Valley State Delta Devils در دوران کالج به مدت چهار فصل همراه بود و چند رکورد «اتحادیه ملی ورزش دانشگاهی (NCAA)» را همراه آن ها به نام خود ثبت کرد؛ از جمله چهره اول تمام دوران این اتحادیه در «تاج داون» (وقتی بازیکن حمله کننده توپ را به End Zone حریف برساند و ۶ امتیاز کسب کند). او در سال ۱۹۸۵ به «۴۹ ای ها» پیوست و پس از یک فصل حضور به عنوان چهره نوآمده، فصل بعد، یکی از بهترین گیرنده های لیگ شد؛ تجربه ای شیرین که چهاربار آن را رقم زد. در سال ۱۹۸۷، رکورد بیشترین دریافت در یک فصل را با ۲۲ تاج داون در ۱۲ بازی ثبت کرد. در سال های ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ قهرمانی متوالی را به دست آورد و همراه «جو مونتانا» و «استیو یانگ» (که به عنوان بهترین های تاریخ NFL شناخته می شوند)، مثلثی درخشان را خلق کرد. با رفتن به دهه ۱۹۹۰، سومین «سوپربول» را (۱۹۹۴) و دومین جایزه «بهترین بازیکن تهاجمی سال» را از آن خود کرد. پس از بهبودی از آسیب دیدگی زانو؛ که متعاقباً دوره پسرقتی را برایش در پی داشت، از «سانفرانسیسکو ۴۹ ای ها» جدا شد و در سال ۲۰۰۱ طی قراردادی چهارساله به خدمت «اُکلند ریدرز» درآمد. به این تیم کمک کرد تا در Super Bowl XXXVII حضور پیدا کنند؛ جایی که مغلوب تیم Tampa Bay Buccaneers شدن و این شکست، رکورد بی نقص «رایس» در «سوپربول» را مخدوش کرد. در اواسط سال ۲۰۰۴، «اُکلند ریدرز» را به مقصد «سیاتل سی هاوکس» ترک گفت؛ جایی که او آخرین فصل حضورش را در آنجا گذراند. او برای مدت کوتاهی با Broncos قرارداد امضا کرد و اندکی قبل از شروع فصل ۲۰۰۵، بازنشسته شد. «رایس» ۱۳ بار (۱۹۸۶ تا ۱۹۹۶، ۱۹۹۸ و ۲۰۰۲) برای بازی های «ستاره های لیگ ملی فوتبال آمریکایی (Pro Bowl)» برگزیده شد؛ که رکوردی حیرت آور است.